

Sosioøkonomisk profil hos studenter i utlandet

Gradsstudenter og utvekslingsstudenter på bachelornivå

TALL

SOM FORTELLER

Stian Rørheim

RAPPORTER / REPORTS

2023/22

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 9. juni 2023

ISBN 978-82-587-1747-5 (elektronisk)

ISSN 1892-7513 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Et mindretall av norske gradsstudenter velger heller å studere i utlandet enn i Norge. Flertallet av gradsstudentene i Norge har blitt studert nøye i motsetning til mindretallet som drar utenlands. Hva kjennetegner egentlig de som velger å ta høyere utdanning i utlandet? Finnes det noen hovedtrekk som er verdt å belyse nærmere? Hva med utvekslingsstudentene som velger å gjennomføre deler av sin grad ved norske universiteter og høyskoler i utlandet? Hvem drar ut, hvem drar ikke ut?

Hensikten med denne rapporten er å besvare noen av disse spørsmålene ved å se på den sosioøkonomiske profilen til studentene i utlandet, det være seg både grads- og utvekslingsstudenter. Disse studentene sammenlignes med gradsstudenter i Norge som ikke har vært på utveksling til utlandet. Målet er å belyse forskjellene mellom disse gruppene ved å se på hva som kjennetegner dem.

Rapporten er utarbeidet av Stian Rørheim ved Seksjon for kultur og utdanningsstatistikk og er finansiert av Kunnskapsdepartementet. Maj-Lisa Lervåg og Nawid Fazli takkes for diskusjoner og innspill rundt populasjonsavgrensningene. Tor Morten Normann takkes for å ha laget datagrunnlaget for husholdningsøkonomi.

Statistisk sentralbyrå, 31. mai 2023

Ann-Kristin Brændvang

Sammendrag

Formålet med denne rapporten er å se på den sosioøkonomiske profilen til studenter som velger å ta hele bachelorgrader (gradsstudenter i utlandet) eller deler (utvekslingsstudenter) av bachelorutdanningen sin utenlands. For å kunne identifisere forskjeller og likheter, er man nødt til å sammenligne gradsstudenter i utlandet og utvekslingsstudenter med gradsstudenter i Norge, altså de som tar hele bachelorgraden sin i Norge, som referansegruppe. Til orientering velges perioden fra 2016 til 2019 for å unngå eventuelle pandemi-relaterte avvik.

Gradsstudentene i utlandet er generelt yngre, fikk høyere karakterpoeng i videregående opplæring, og består av en høyere andel kvinner sammenlignet med studenter i Norge. Gradsstudentene i utlandet har også oftere foreldre med universitets- og høgskoleutdanning, kommer i større grad fra sentrale strøk, og i denne gruppen er det en høyere andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre enn blant gradsstudentene i Norge. Utvekslingsstudentene utmerker seg ved en enda større andel kvinner og bedre resultat på videregående enn gradsstudentene i utlandet. Sammenlignet med gradsstudenter i utlandet og Norge har utvekslingsstudentene høyere andel uten innvandrerbakgrunn.

Foreldrenes utdanningsnivå er en sentral faktor som vil kunne påvirke om en student drar utenlands eller ikke. Tallene våre viser at en større andel av de med foreldre med høy utdanning drar utenlands. Det er flest studenter innenfor fagfeltet helse-, sosial-, og idrettsfag ved norske institusjoner, mens fagfeltet økonomiske og administrative fag tiltrekker seg flest studenter i utlandet. Sistnevnte er det nest mest populære fagfeltet blant gradsstudentene i Norge og utvekslingsstudentene. For eksempel, drar hele 47 prosent av studentene ved Norges Handelshøyskole (NHH), hvor hovedfagfeltet er økonomiske og administrative fag, på utveksling, som er den overlegent høyeste andelen blant norske universiteter og høyskoler. Storbritannia, USA, og Danmark har flest utenlandsstudenter, mens Australia, USA, og Storbritannia har flest utvekslingsstudenter. USA og Storbritannia er altså felles for begge gruppene. Årsaken til at nettopp disse landene er mest populære kan være forklart av blant annet språk.

Vi kan tallfeste noen kjennetegn ved de som velger å ta hele eller deler av utdanningen sin utenlands, men personlige aspekter som preferanser og tilpasningsevner til ny kultur, regler, og språk kan derimot ikke tallfestes fra registerdata. Den økonomiske merkostnaden det å studere utenlands skaper er ikke direkte belyst i denne rapporten, men de som kommer fra husholdninger med god økonomi benytter seg oftere av muligheten til utenlandsopphold både som grads- og utvekslingsstudent.

Abstract

The purpose of this report is to examine the socio-economic profile of students who choose to study all (degree students abroad) or part (exchange students) of their bachelor education abroad. To identify differences and similarities, it is necessary to compare degree students abroad and exchange students with degree students in Norway, those who complete their entire bachelor's degree in Norway, as a reference group. The period from 2016 to 2019 is chosen to avoid any pandemic-related deviations.

Degree students abroad are generally younger, achieved better results in terms of high school grades, have a higher proportion of women, have more often parents with tertiary education, come from central areas, and have a higher proportion of immigrants and Norwegian-born with immigrant parents than degree students in Norway. Exchange students stand out in that they are an even larger proportion of women, achieved even better results in secondary education, and have the highest proportion from the general population.

Parents' education level is possibly the most important factor in determining whether a student goes abroad or not. Our figures show that a larger proportion of those with highly educated parents go abroad. The field of health, social, and sports science has the most students at Norwegian institutions, while the field of economic and administrative sciences attracts the most students abroad. The latter is the second most popular field among students in Norway and exchange students. This may explain why 47 percent of students at the Norwegian School of Economics (NHH) go on exchange, which is by far the highest proportion among Norwegian universities and colleges. The UK, USA, and Denmark have the most international students, while Australia, USA, and the UK have the most exchange students. Thus, the UK and USA are common to both groups. The reason why these countries are the most popular can likely be explained by factors such as language.

Some characteristics of those who choose to study all or part of their education abroad are quantifiable, but personal aspects such as preferences and adaptability to new cultures, rules, and languages are unquantifiable from registry data. The financial cost of studying abroad is not explicitly explored, but those who come from households with good financial means more often take advantage of the opportunity for international stays, both as degree and exchange students.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	7
1.1. Populasjonsavgrensning og datagrunnlag	8
1.2. Begrepsavklaringer	9
2. Hvem er de norske gradsstudentene i utlandet?	13
2.1. Kjennetegn ved gradsstudentene i Norge og i utlandet.....	13
3. Hvem er studentene som drar på utveksling?	22
3.1. Kjennetegn ved studentene med og uten utvekslingsopphold	22
4. Avsluttende diskusjon	34
4.1. Generelle kjennetegn	34
Referanser	36
Vedlegg A: Vedleggstabeller fra kapittel 2	38
Vedlegg B: Vedleggstabeller fra kapittel 3	40
Figurregister	42
Tabellregister	44

1. Innledning

Statistisk sentralbyrå (SSB) ser i denne rapporten nærmere på studenter ved universiteter og høyskoler som velger å ta hele eller deler av bachelorutdanningen sin i utlandet. Dette gjelder både utvekslingsstudenter og gradsstudenter som tar hele utdanningen sin i utlandet.

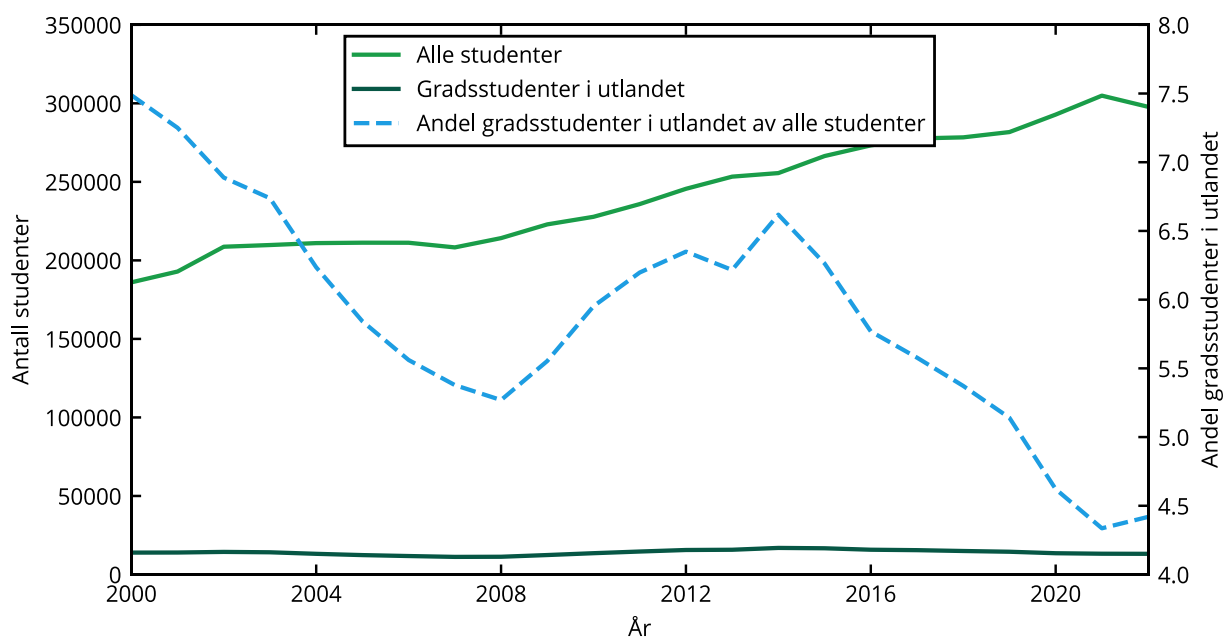
Internasjonalisering utgjør i dag et viktig strategisk satsningsområde ved mange universiteter og høyskoler i Norge. Økt internasjonalisering er ansett som positivt både for den enkelte og utdanningsinstitusjonene, og forventes å kunne øke kvalitet og relevans i sektoren og gi innsikt og verdifull internasjonal erfaring for studentene (NOU 2020:3, s. 118). Gjennom Bologna-prosessen er det fastsatt flere mobilitetsmål for europeiske studenter. Et av disse målene har vært at 20 prosent av studentene innen 2020 skulle ha gjennomført et utvekslingsopphold i løpet av studiene (Meld. St. 16, (2016-2017), s. 64). Et langsiktig mål, uten fastsatt tidshorison, er at halvparten av studentene skal ha et utvekslingsopphold i løpet av studiene sine (Meld. St. 7 (2020-2021), s. 10).

Når det er en målsetting å øke graden av utveksling og det anses som positivt med økende internasjonalisering, er det nyttig å se til hvem som velger å studere utenlands.

En analyse av data fra Studiebarometeret 2017 viste at det er sosiale forskjeller mellom de som reiser på utveksling og de som ikke reiser på utveksling (Wiggen, 2017). Blant annet er det større andel med høyere karakterer og som har foreldre med høy utdanning som reiser på utveksling. Det er også mer sannsynlig at kvinner drar på utveksling enn menn. Studiebarometeret 2017 er basert på en spørreundersøkelse hvor alle studenter i sitt 2. studieår på bachelor- eller mastergradsprogrammer i Norge inngår. Når vi i denne rapporten benytter registerdata, kan vi se til kjennetegn både hos utvekslingsstudenter og gradsstudenter i utlandet. Studenter som reiser ut, enten i en kort periode eller for hele utdanningsløpet, forventes å ha noen fellestrekk. Økonomi kan være en viktig faktor som påvirker valget om å bli eller å dra fordi det koster penger å studere i utlandet (Keute et al., 2018). Hvorvidt man må betale skolepenger og hvor mye dette utgjør er landavhengig. Dette er interessant fordi noen av de mest populære landene for gradsstudenter i utlandet og utvekslingsstudenter er Storbritannia, USA, og Australia hvor skolepenger utgjør en stor budsjettpost.

Av de 37 310 studentene som begynte på en treårig-bachelor i 2016, hadde 3 182 dratt på utveksling i 3 måneder eller mer innen utgangen av 2019. Det vil si at 9 prosent dro på utveksling. Av de som begynte i 2016 og fullførte bachelorgraden på normert tid var utvekslingsandelen 13 prosent. Andelen som drar på utveksling har vært stabil i flere år, og av de som fullførte bachelorgraden sin i 2017, var det 12 prosent som hadde vært på utvekslingsopphold (Wiggen, 2019).

Per 01.10.2019 var det henholdsvis 281 702 og 14 480 gradsstudenter i Norge og i utlandet på både bachelor- og masternivå, det vil si at 5 prosent valgte å ta hele graden i utlandet. Antall gradsstudenter i utlandet har også vært tilnærmet stabilt fra 2000 til 2022, men fordi antall gradsstudenter i Norge nesten har doblet seg, har prosentandelen utenlandsstudenter blant alle studenter halvert seg (figur 1.1). Til orientering og videre presisering, ser vi utelukkende på gradsstudenter på bachelornivå i tallgrunnlaget til denne rapporten.

Figur 1.1 Totalt antall studenter på bachelor- og masternivå etter alle studenter og gradsstudenter i utlandet. 2000-2022

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB) (2023b, 2023c).

Pandemien og restriksjonene som fulgte påvirket også mulighetene for utenlandsopphold, og vi velger derfor å rette fokuset vårt mot et datagrunnlag fra før pandemien, altså fra 2016 til 2019, for å unngå denne problematikken. I denne rapporten skal vi blant annet undersøke om gradsstudenter i utlandet og utvekslingsstudenter skiller seg ut fra gradsstudenter i Norge med tanke på alder, videregående karakter, foreldrenes utdanningsnivå, fagfelt, innvandringskategori, landbakgrunn, sentralitet, og økonomisk bakgrunn for å få en pekepinn på de sosioøkonomiske forholdene som kan påvirke dette valget. Hovedmålet er å finne kjennetegn blant disse gruppene for å øke vår forståelse av de ulike faktorene som påvirker hvem som velger å ta hele eller deler av utdanningen sin i utlandet. Institusjonsspesifikke faktorer som, for eksempel, hvordan universitetene og høyskolene legger opp til utveksling og forskjellige utvekslingsavtaler finnes også, men blir ikke utforsket her.

1.1. Populasjonsavgrensning og datagrunnlag

Populasjon

Når vi analyserer gradsstudenter i utlandet og utvekslingsstudenter opererer vi med to separate populasjoner. Felles for hele populasjonen er at vi ser utelukkende kun på bachelorstudenter. Studenter på lavere nivåer eller masternivå er ikke inkludert. Denne begrensningen er gjort for å sikre et felles sammenligningsgrunnlag mellom populasjonene.

For å undersøke gradsstudenter fra Norge i utlandet ser vi til bachelorstudentene i 2019. Alle bachelorstudenter i 2019, uavhengig av hvor langt de har kommet i utdanningsløpet sitt, er inkludert i populasjonen. Ved å se til bachelorstudenter kan vi lettere sammenligne studentene på tvers av land, selv om det finnes noen forskjeller i innhold og varighet. I Europa har en bachelorgrad en normert varighet på tre år (med enkelte unntak), mens i Nord-Amerika og store deler av Asia er det 4 år. Sør-Amerika skiller seg ut med gradvarighet på fem til seks år.

Når vi ser til utvekslingsstudentene, er datagrunnlaget annerledes. Her benytter vi tall på nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge. Vi følger studentene som startet høsten 2016

og frem til 2019, for å se på andelene som drar på utveksling innenfor en periode på 3 år (normert tid).

I tillegg vil populasjonene gjennomgående sammenlignes med studentene i Norge som ikke tar gradsutdanning eller utveksling i utlandet. For å sikre at man sammenligner grupper med samme utgangspunkt, har vi fjernet internasjonale mobile studenter fra dataene på studenter i Norge. Dette er studenter som studerer i Norge, men som har flyttet til Norge med formål om utdanning og som ikke har fullført videregående opplæring i Norge. Disse er fjernet ved å se på innvandringskategori i kombinasjon med innvandringsgrunn, registreringsdato i Norge og sted for fullføring av videregående opplæring. Utvekslings- og innvekslingsstudenter per 01.10.2019 er også ekskludert blant gradsstudentene i Norge.

Våre data består derfor av to populasjoner hvorav 135 717 og 37 310 utgjør den totale studentmassen blant henholdsvis gradsstudentene i 2019 og de som begynte på en treårig bachelorgrad i 2016. Blant de 135 717 gradsstudentene er 127 863 i Norge og 7 854 i utlandet, og blant de 37 310 studentene er det 34 128 uten og 3 182 med utvekslingsopphold.

Datagrunnlag

Data fra Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB) danner grunnlaget for kartleggingen vår. NUDB er en forløpsdatabase som samler alt av SSB sin individbaserte utdanningsstatistikk. NUDB omfatter utdanningsstatistikk på individnivå tilbake til 1970. Personer registreres i NUDB når de avslutter grunnskolen, og databasen inneholder blant annet informasjon om kurs tatt på videregående nivå, høyere yrkesfaglig utdanning og universitets- og høyskoleutdanning. Databasen inneholder også informasjon om nasjonale prøver samt demografiske bakgrunnsvariabler. Kildene omfatter blant annet Database for høyere utdanning (DBH), Statens Lånekasse for Utdanning, NOKUT, og NAV (SSB, 2021a).

SSB sin inntekts- og formuesstatistikk danner tallgrunnlaget til inntekt (SSB, 2022a). Dette er en statistikk som dekker alle personer i privathusholdninger som bor i landet ved utgang av året fra og med 2004. Inntektsopplysningen kommer fra forskjellige administrative registre, for eksempel Skattedirektoratet, NAV, Husbanken og Lånekassen. Husholdningssammensetningen er avledet via ulike kilder som Det sentrale folkeregister (DSF), Lånekassen, Postens adresseregister og opplysninger fra skattemeldingen.

1.2. Begrepsavklaringer

Fagfelt

Fagfeltinndelingen følger Norsk standard for utdanningsgruppering (NUS2000), hvor ulike studieretninger er ni-delt (SSB, 2023d):

- 1: Humanistiske og estetiske fag.
- 2: Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk.
- 3: Samfunnsfag og juridiske fag.
- 4: Økonomiske og administrative fag.
- 5: Naturvitenskapelige fag, håndverksfag, og tekniske fag.
- 6: Helse-, sosial-, og idrettsfag.
- 7: Primærnæringsfag.
- 8: Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag.
- 9: Uoppgitt fagfelt.

Innvandringskategori

Innvandringskategori oppgis fra Befolkningsregisteret og er tre-delt:

- A: Øvrig befolkning.
- B: Innvandrere.
- C: Norskfødte med innvandrerforeldre.

Videregående karakter Vg3

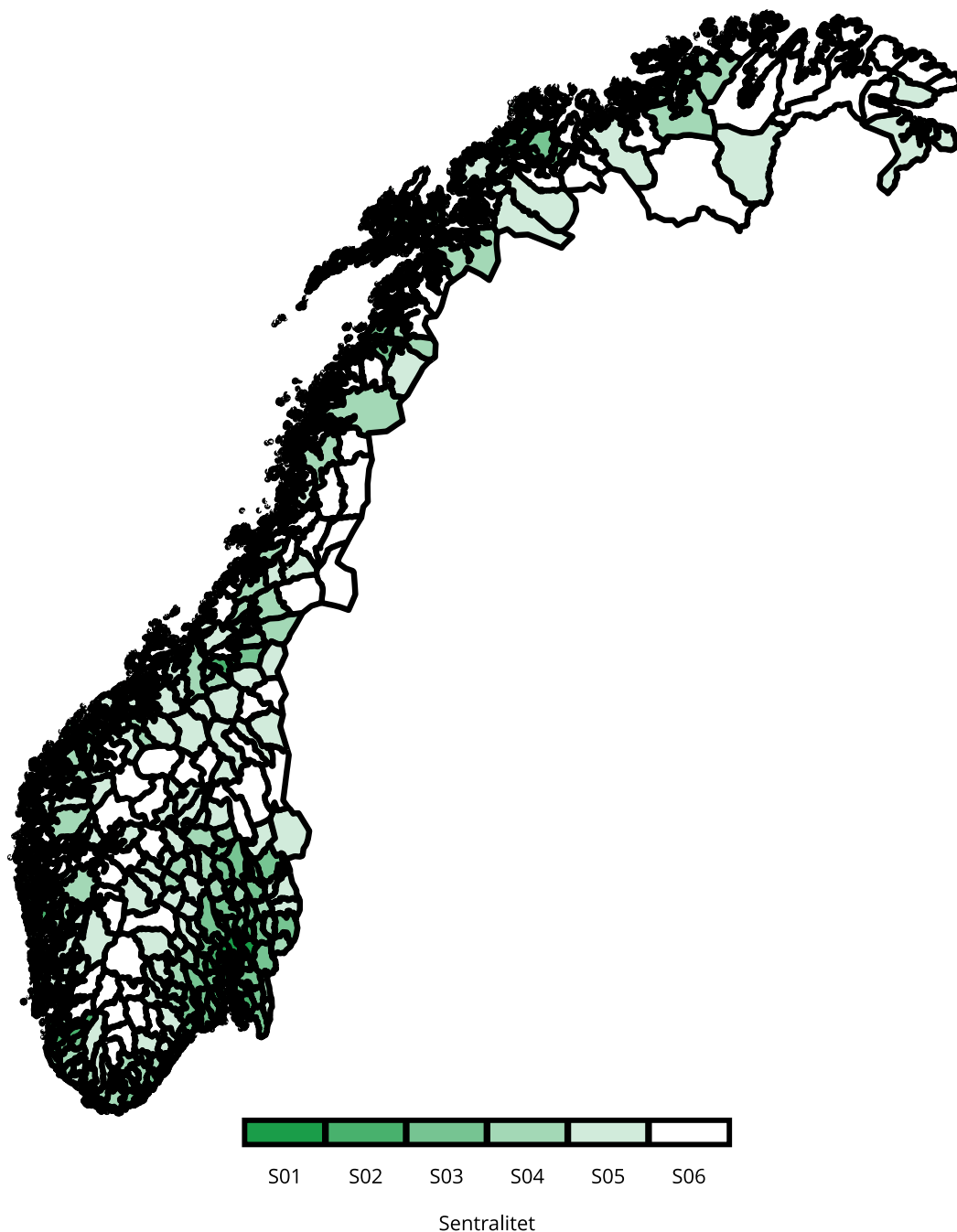
Videregående karakter oppsummerer elevens resultater i videregående opplæring Vg3. Beregnes ved å ta summen av alle karakterer med tallverdi dividert på antall tellende karakterer.

Sentralitetsindeksen

Sentralitetsindeksen (Høydahl, 2020) måler hvor sentrale norske kommuner er basert på reisetid til arbeidsplasser og servicefunksjoner rangert fra 1 (mest sentral) til 6 (minst sentral). Standard for sentralitet gir en oversikt over alle norske kommuners sentralitetsverdi (figur 1.1).

Sentralitetsindeksen er seks-delt:

- S01 (mest sentralt): Inkluderer Oslo, Nordre Follo, Bærum, Rælingen, Lørenskog, og Lillestrøm.
- S02: Inkluderer for eksempel Bergen, Trondheim, Stavanger, Sandnes, og Drammen.
- S03: Inkluderer for eksempel Bodø, Kristiansand, Sola, Time, og Kongsvinger.
- S04: Inkluderer for eksempel Eigersund, Ørsta, Notodden, Hå, og Molde.
- S05: Inkluderer for eksempel Sauda, Stranda, Alvdal, Fitjar, og Sogndal.
- S06 (minst sentral): Inkluderer Suldal, Bø, Fedje, Balsfjord, og Berlevåg.
- Uoppgitt.

Figur 1.2 Sentralitet på de 356 kommunene i Norge per 2021.

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Sosial bakgrunn

Sosial bakgrunn er basert på foreldrenes utdanningsnivå da personen var 16 år. Denne fem-delte variabelen er basert på Norsk standard for utdanningsgruppering (NUS2000):

- 1: Lang høyere utdanning. Mor eller far eller begge har utdanning på nivå 7 eller 8.
- 2: Kort høyere utdanning. Mor eller far eller begge har utdanning på nivå 6.
- 3: Videregående. Mor eller far eller begge har utdanning på nivå 3, 4, eller 5.

- 4: Grunnskole. Mor eller far eller begge har utdanning på nivå 0, 1, eller 2.
- 9: Uoppgitt. Begge foreldrene har uoppgitt utdanning.

Universiteter og høyskoler per 2016

Universiteter og høyskoler er definert i henhold til «Endringer i universiteter og høyskoler i Norge» før 2016 (SSB, 2022b). Noen av institusjonene eksisterer dermed ikke lenger, mens andre har blitt sammenslått. Forkortelsene er som følger (SSB, 2021a):

- 012: Høgskolen i Volda (HVO).
- 013: Høgskolen i Sogn og Fjordane (HiSF).
- 014: Høgskolen i Stord/Haugesund (HSH).
- 016: Universitetet i Stavanger (UiS).
- 017: Universitetet i Agder (UiA).
- 018: Høgskolen i Telemark (HiT).
- 022: Høgskolen i Lillehammer (HiL).
- 023: Høgskolen i Hedmark (HH).
- 024: Høgskolen i Østfold.
- 027: Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA).
- 028: Høgskolen i Buskerud og Vestfold (HBV).
- 040: Handelshøyskolen BI (BI).
- 086: Høgskolen i Kristiania (HK).
- 090: Norges idrettshøgskole (NIH).
- 094: Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).
- 095: Universitetet i Tromsø (UiT).
- 096: Universitetet i Oslo (UiO).
- 097: Universitetet i Bergen (UiB).
- 099: Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU).
- 100: Norges Handelshøyskole (NHH).
- 102: VID vitenskapelige høyskole (VID).
- 103: Nord universitet (NU).
- 104: Høgskolen i Sørøst-Norge (HSN).

Inntekt

Vi ser på to ulike inntektsvariabler som begge er basert på det året man fyller 16 år. Den første er inntekt per forbruksenhet justert med hensyn på konsumprisindeksen (KPI) i 2019. Den andre er inntektskvintil som er en kvintilinndeling basert på inntekt per forbruksenhet for privathusholdninger der studenthusholdninger er ekskludert. Desilene deler husholdningene i Norge i fem like store grupper etter stigende inntekt:

- Inntektskvintil 1 (lavest).
- Inntektskvintil 2.
- Inntektskvintil 3.
- Inntektskvintil 4.
- Inntektskvintil 5 (høyest).
- Uoppgitt.

2. Hvem er de norske gradsstudentene i utlandet?

I dette kapitlet skal vi fokusere på forskjeller og likheter mellom gradsstudenter i Norge og i utlandet. Hensikten er å undersøke om det finnes sosioøkonomiske kjennetegn, men også mer generelle kjennetegn, som skiller disse studentene fra hverandre.

2.1. Kjennetegn ved gradsstudentene i Norge og i utlandet

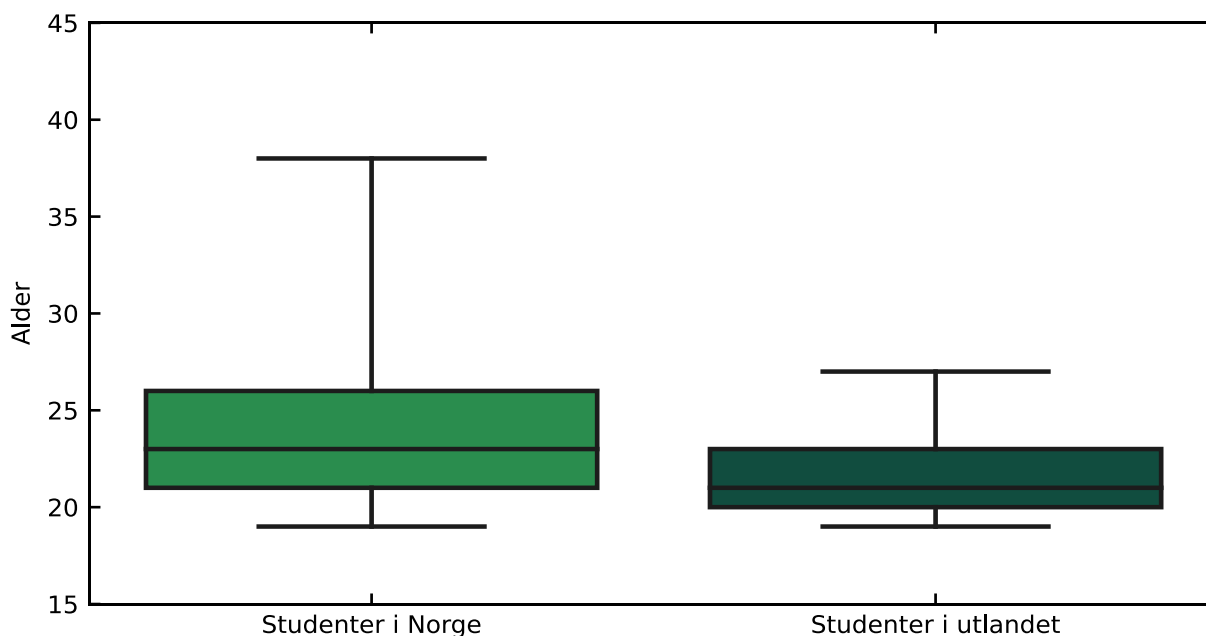
Per 01.10.2019 var det henholdsvis 127 863 og 7 854 gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 6 prosent av den totale populasjonsmassen på 135 717 valgte å ta hele bachelorgraden i utlandet i 2019, fordelt på 60 land.

Gradsstudenter i utlandet er yngre og presterte bedre på videregående enn de i Norge

Figur 2.1 og tabell 2.1 viser at det er aldersforskjeller mellom gradsstudenter i utlandet og i Norge. Studentene i utlandet er yngre enn dem som tar graden sin i Norge: 22,1 år mot 24,7 år i gjennomsnittsalder og 21 og 23 år i medianalder. Spredningen er størst for studentene i Norge fordi det er flere norske studenter i Norge enn i utlandet. Tabell 2.2 viser de samme aldersforskjellene mellom gruppene. 50 prosent av studentene i utlandet er 21 år og yngre, mens 34 prosent av studentene i Norge tilhører denne aldersgruppen. Omtrent 1 av 3 er mellom 22 og 24 år for begge gruppene, mens forskjellene i aldersgruppene blir stadig større fra 25 år og oppover. Kun 2 prosent av utenlandsstudentene er 30 år og eldre, mot 15 prosent av studentene i Norge.

Et boksplott viser hvordan tallene er spredt ut. Boksen viser hvor de fleste tallene er, fra 25. til 75. persentil. Medianen er den sorte linjen i boksen. De sorte strekene utenfor boksen viser hvor langt tallene kan strekke seg, fra 5. til 95. persentil. Tall utenfor disse strekene kalles uteliggere og er fjernet for syns skyld.

Figur 2.1 Alder hos gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019.

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Tabell 2.1 Alder hos gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019

Gruppe	Studenter i Norge	Studenter i utlandet
Gjennomsnitt	24,7	22,1
Median	23,0	21,0
Standardavvik	6,3	3,0

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

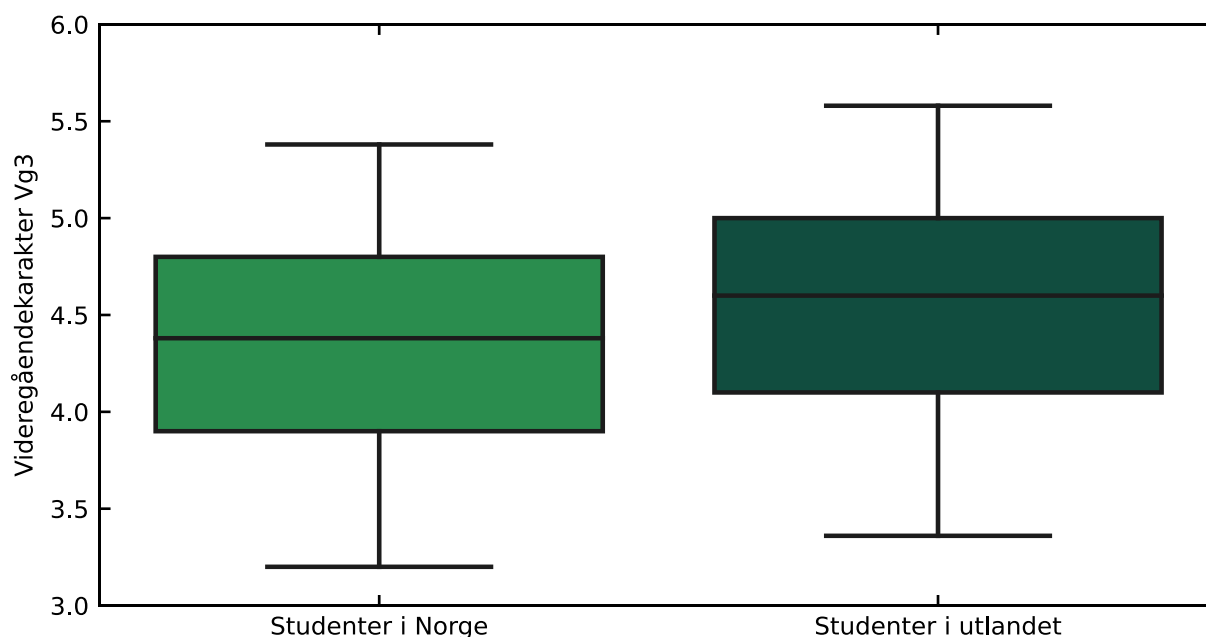
Tabell 2.2 Aldersgrupper hos gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019

Gruppe	Studenter i Norge	Studenter i utlandet
21 år og yngre	33,8	50,4
22-24 år	33,6	36,6
25-29 år	18,1	10,8
30-44 år	12,3	2,0
45 år og eldre	2,2	0,2

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Det er også forskjeller i oppnådde videregående karakter Vg3 mellom gruppene (figur 2.2 og tabell 2.3). Studentene i utlandet er ikke bare yngre, men oppnådde også høyere videregående karakter enn studentene i Norge. Førstnevnte oppnådde i gjennomsnitt 4,54 videregående karakter, mens sistnevnte er noe lavere på 4,33. Median videregående karakter er henholdsvis 4,60 og 4,38 for den førstnevnte og sistnevnte gruppen. Opptaket til universitets- og høyskoleutdanning i Norge er basert på poenggrenser i de tilfellene hvor det er flere søkere på et utdanningsprogram enn det finnes studieplasser. Et høyere karaktersnitt fra videregående gjør derfor at man har flere valgmuligheter i høyere utdanning. En del studier i utlandet krever opptaksprøver i tillegg til vitnemål, men det er rimelig å anta at man også har større sjanse for å komme inn på bachelorutdanning i utlandet hvis man har høyt karaktersnitt.

Merk at de som gjennomførte videregående utdanning ved International Baccalaureate (IB) skoler er fjernet når man regner ut videregående karakter. Grunnen for dette er at konvertering fra IB karakterskala til norsk standard har vist seg å være feilaktig i våre kildedata.

Figur 2.2 Videregående karakter hos gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019.

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Tabell 2.3 Videregående karakter gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019

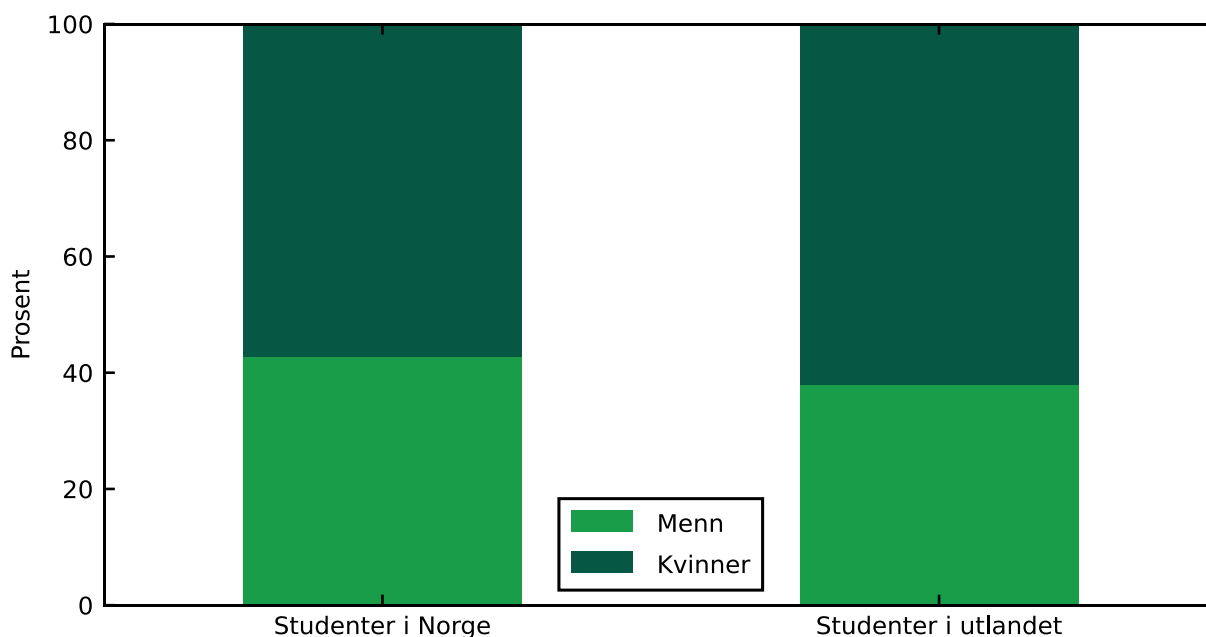
Gruppe	Studenter i Norge	Studenter i utlandet
Gjennomsnitt	4,33	4,54
Median	4,38	4,60
Standardavvik	0,68	0,69

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Større kvinneandel blant gradsstudenter i utlandet

Fra 1984 til 2005 var det en stadig økende andel kvinner i høyere utdanning som til slutt stabiliserte seg på rundt 60 prosent frem til i dag (SSB, 2023a). Figur 2.3 viser bortimot de samme tallene hvor 57 prosent av studentene i Norge og 62 prosent av studentene i utlandet er kvinner. Det er sammenheng mellom figur 2.2 og 2.3 i den forstand at kvinner ofte også har høyere videregående karakter enn menn, samt også velger å dra utenlands. En høyere kvinneandel vil trekke opp videregående karakter fordi kvinner i gjennomsnitt oppnår bedre karakterer enn menn (SSB, 2017).

Figur 2.3 Kjønn hos gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019. Andel

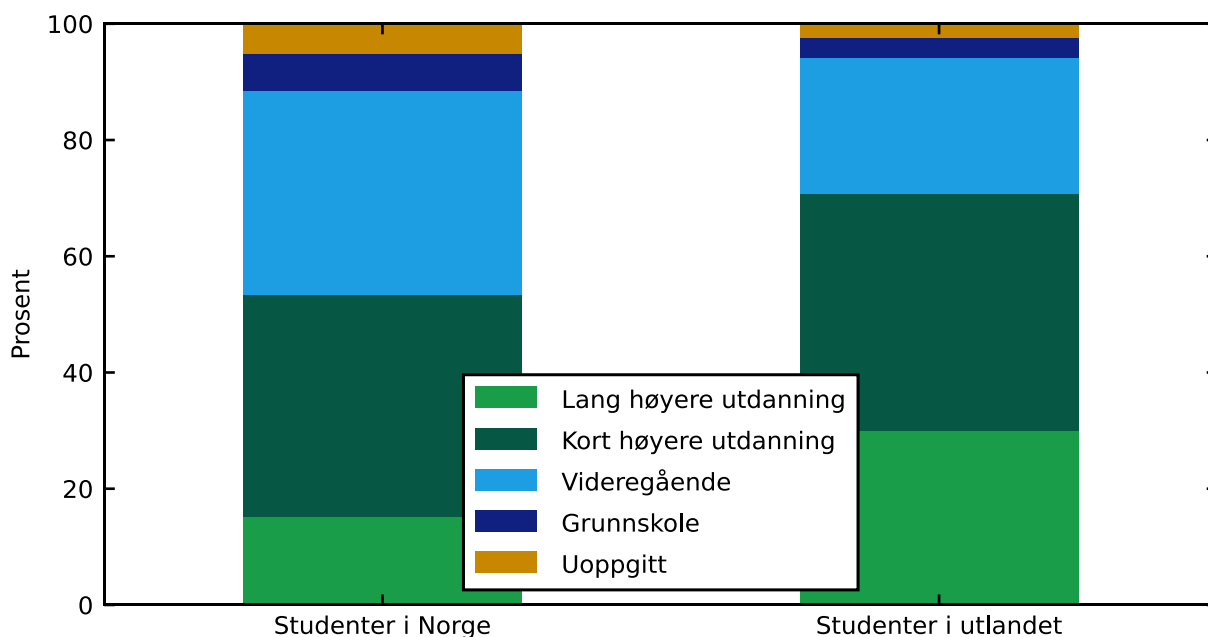

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB). Se tallgrunnlag i tabell A1 (Vedlegg A: Vedleggstabeller fra kapittel 2).

Foreldrenes utdanningsnivå og sentralitet er utslagsgivende

Sosial bakgrunn, her i form av foreldrenes utdanningsnivå, kan også påvirke valget om å dra utenlands (figur 2.4). Studenter i utlandet har høyere andel foreldre med lang og kort høyere utdanning enn studenter i Norge. Omvendt er det en større andel blant studentene som går bachelorutdanning i Norge som har foreldre med videregående som høyeste utdanningsnivå. En annen faktor kan være økonomi. Det er en samvariasjon mellom økonomi og utdanning: jo høyere utdanning, desto bedre økonomi (Ekren & Arnesen, 2022). Unntak som bekrefter regelen finnes selvsagt. Det økonomiske aspektet belyses ytterligere i omtale av husholdningsøkonomi på side 20.

Figur 2.4 Foreldrenes utdanningsnivå blant gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019. Andel

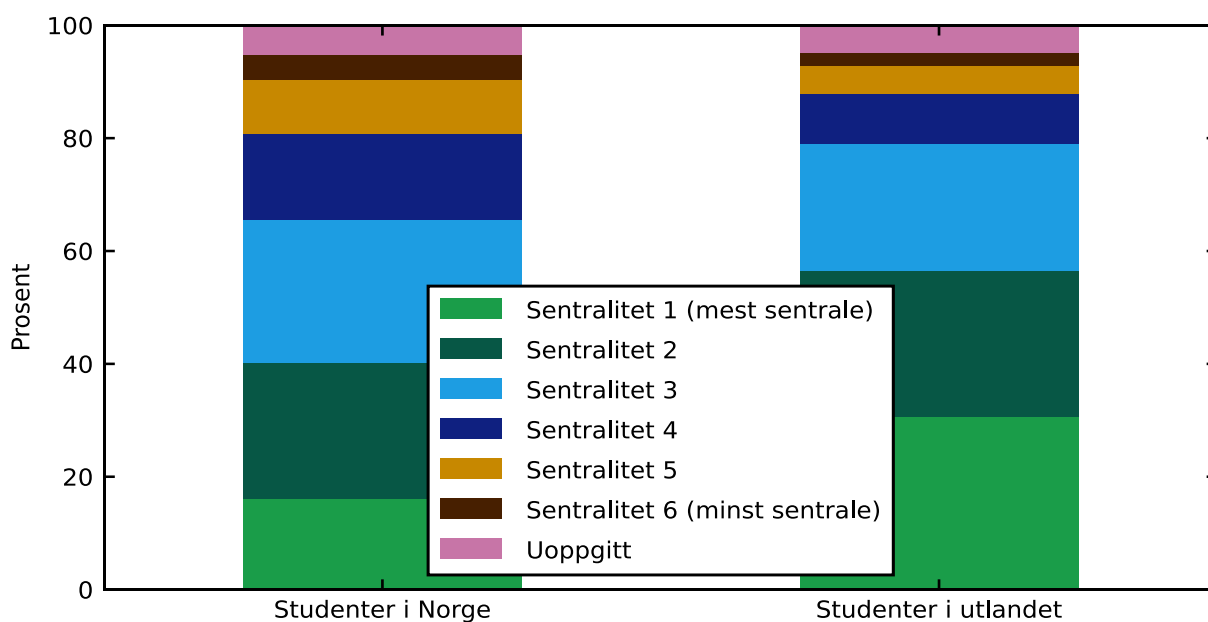

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB). Se tallgrunnlag i tabell A2 (Vedlegg A: Vedleggstabeller fra kapittel 2).

Studenter fra sentrale kommuner tar oftere utdanning i utlandet

SSB sin sentralitetsindeks (figur 2.5) angir hvor sentralt studentene har vokst opp basert på bostedskommune ved 16 års alder. Blant studentene i utlandet er det en klart større andel som har vokst opp i de mest sentrale kommunene, som inkluderer Oslo og omegn (sentralitet 1). Mens studenter fra Oslo og omegn utgjør 16 prosent av bachelorstudentene i Norge, utgjør de hele 30 prosent av bachelorstudentene i utlandet. Studenter fra de tre mest sentrale områdene utgjør i underkant av 7 av 10 blant studentene i Norge, men bortimot 8 av 10 blant studentene i utlandet. Gradstudentene i utlandet består altså i stor grad av studenter fra sentrale områder i Norge, med en spesielt stor andel fra Oslo og omegn.

Figur 2.5 Sentralitet på oppvekstkommune blant gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019. Andel

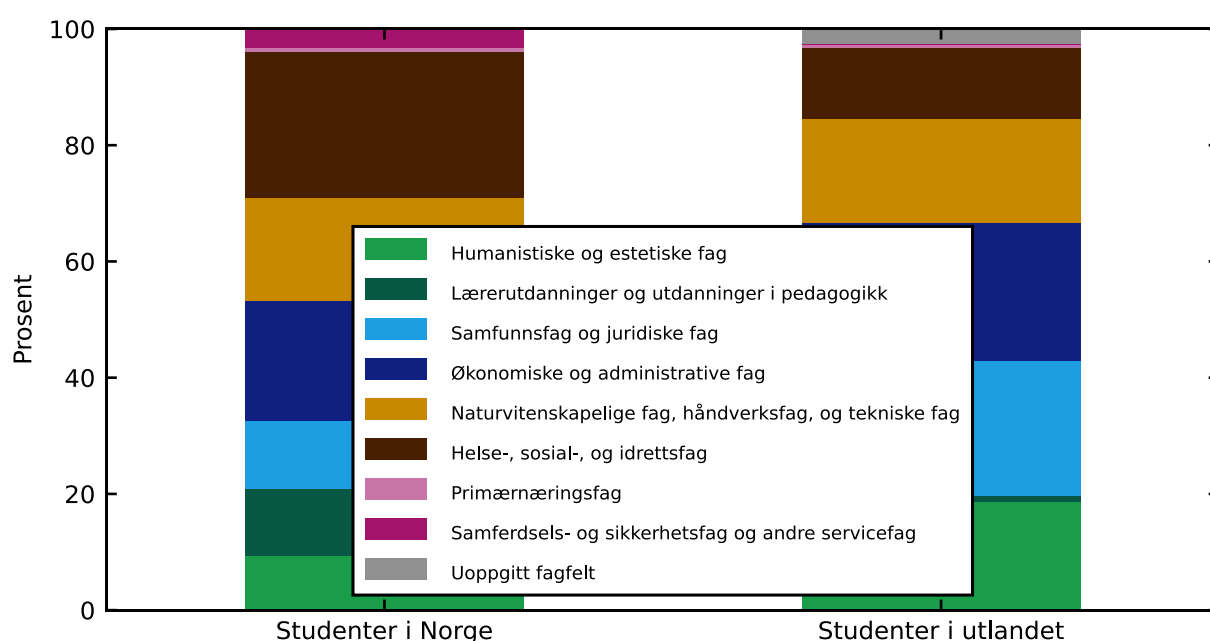

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB). Se tallgrunnlag i tabell A3 (Vedlegg A: Vedleggstabeller fra kapittel 2).

Flest studenter innenfor økonomiske og administrative fag

Figur 2.6 viser at det er store forskjeller mellom studenter i Norge og i utlandet i hvilke fag de går. Økonomiske og administrative fag er det mest populære fagfeltet: 21 og 24 prosent av gradsstudentene i Norge og i utlandet. Samfunnsfag og juridiske fag er et særlig populært fagfelt blant studentene i utlandet (23 prosent) sammenlignet med studentene i Norge (12 prosent), mens helse-, sosial-, og idrettsfag ikke er noe særlig populært utenlands (12 prosent) i forhold til i Norge (25 prosent). En naturlig årsak til forskjellen i helse-, sosial-, og idrettsfag er gjerne knyttet til kravene for autorisasjon av utdanning i utlandet innen helsevesenet. Figur 2.6 sett i sammenheng med figur 2.5 gir en mulig forklaring på at hvorfor det er flere gradsstudenter i utlandet fra sentrale strøk: det er flere som studerer helse-, sosial-, og idrettsfag i distriktene, og vice versa er det flere som studerer økonomiske og administrative fag i byene (Fredborg, 2023). Det er flere studenter med uoppgitte fagfelt blant studentene i utlandet. Dette skyldes et svakere datagrunnlag, hvor eneste kilde er Lånekassen.

Figur 2.6 Fagfelt tilhørighet blant gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019. Andel

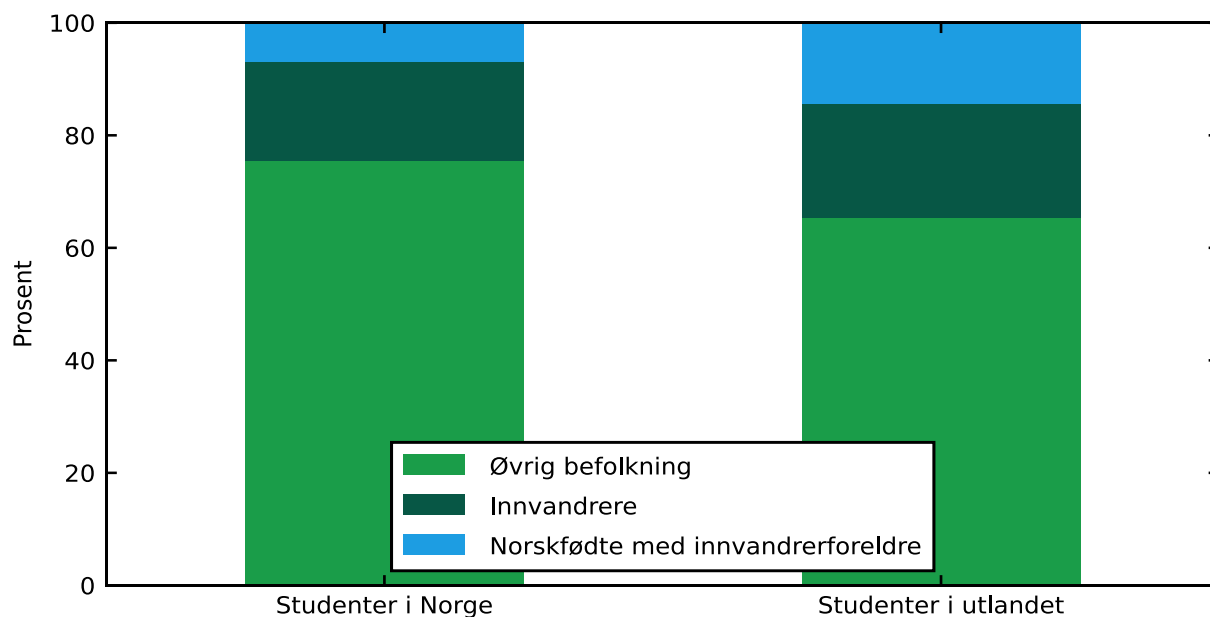

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB). Se tallgrunnlag i tabell A4 (Vedlegg A: Vedleggstabeller fra kapittel 2).

Større andel blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i utlandet

Ulikheter mellom gruppene er også tydelige hva angår innvandringskategori (figur 2.7). Det er større andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre blant studentene i utlandet. Størst forskjell er det blant norskfødte med innvandrerforeldre, hvor andelen er dobbel så stor blant studenter i utlandet sammenlignet med studenter i Norge.

Figur 2.7 Gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet, etter innvandringskategori. 2019. Andel

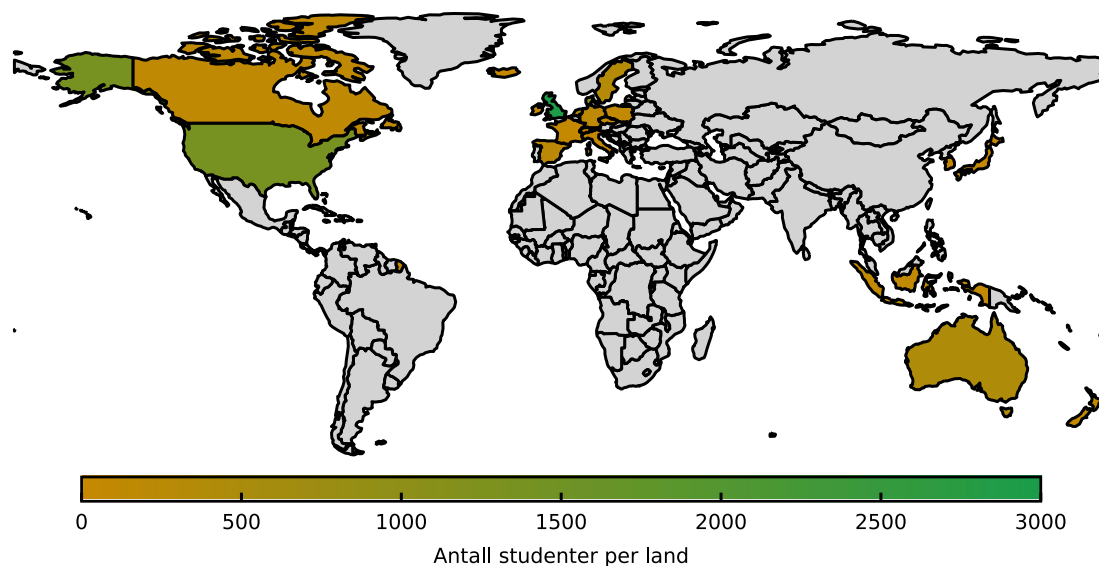
Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB). Se tallgrunnlag i tabell A5 (Vedlegg A: Vedleggstabeller fra kapittel 2).

Storbritannia, USA, og Danmark er de mest populære landene for studenter i utlandet

Storbritannia (2 935), USA (1 364), og Danmark (1 057) tiltrekker seg flest gradsstudenter fra Norge (figur 2.8) blant totalt 60 land. Dette skyldes trolig at norske studenter opplever mindre språklige barrierer i disse landene. Det er derimot interessant at Storbritannia og USA krever skolepenger, noe som kan utgjøre en veldig stor budsjettpost. Økonomi er dermed en faktor i hvorvidt man har anledning til å studere i disse to landene, og det kan være en sammenheng mellom foreldrenes utdanningsnivå (figur 2.4) og sentralitet (figur 2.5). Lånekassen har også noen utvidete ordninger for stipend og lån som kan moderere denne økonomiske hindringen til en viss grad.

Merk at det er mindre enn 60 land representert på figurkartene nedenfor. Dette er fordi kartene er begrenset til å kun vise land hvor det er registrert mer enn 25 gradsstudenter i utlandet.

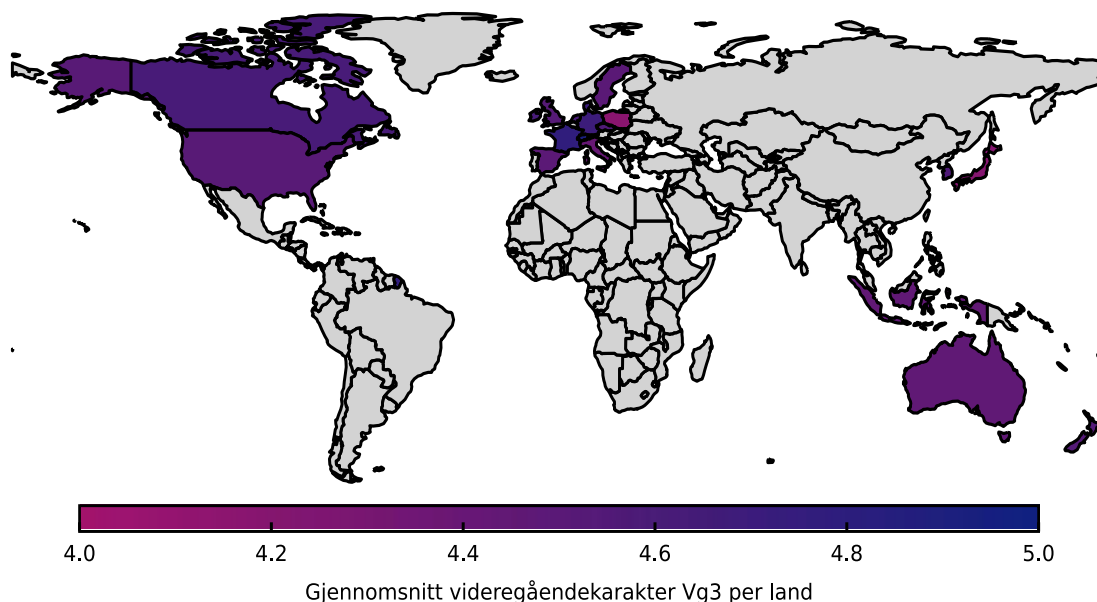
Figur 2.8 Antall norske gradsstudenter på bachelornivå i utlandet, etter studieland. 2019.

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Figur 2.9 viser gjennomsnittlig videregående karakter Vg3 per land for gradsstudenter i utlandet. Utenlandsstudentene med lavest videregående karakter studerer i noe større grad i Øst-Europa, Sør-Europa, Asia, og Oseania, mens de med høyest karaktersnitt oftere studerer i Vest-Europa og Nord-Amerika (da gjerne helst Canada).

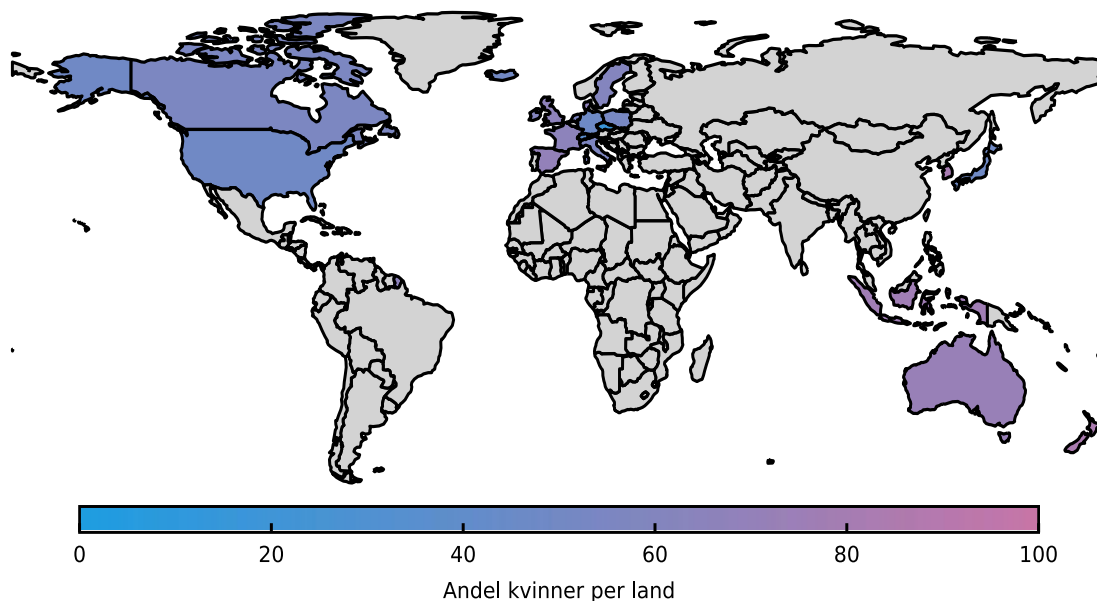
Figur 2.9 Gjennomsnittlig videregående karakter til gradsstudenter på bachelornivå i utlandet, etter studieland. 2019.

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Figur 2.3 viser at det er flere kvinnelige enn mannlige gradsstudenter i Norge og i utlandet. Figur 2.10 viser derimot at det er noen få land der det er større andel mannlige studenter enn kvinner: Tsjekkia, Sveits, Tyskland, Japan, og USA. Island er det eneste kjønnsnøytrale landet hvor det er like mange menn og kvinner.

Figur 2.10 Kvinnelige gradsstudenter på bachelornivå i utlandet. 2019. Andel

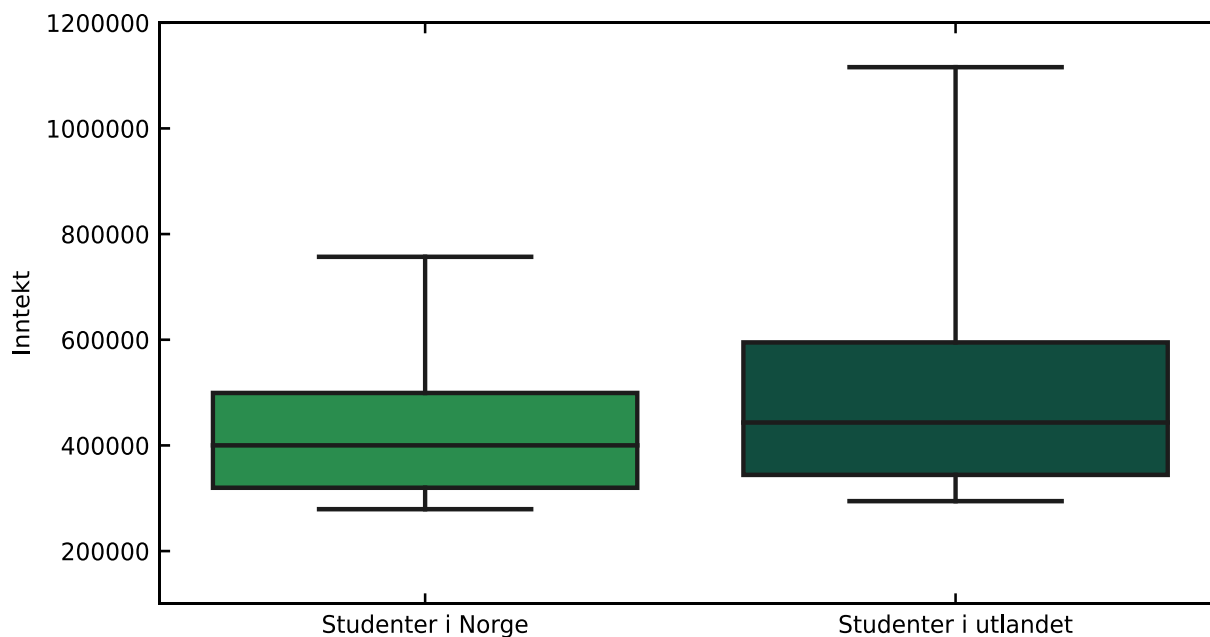

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Høyere husholdningsinntekt blant gradsstudenter i utlandet

Økonomi er en faktor som kan bidra til å avgjøre om man studerer i utlandet eller ikke (figur 2.11 og 2.12). Figur 2.11 og 2.12 viser at gradsstudenter i utlandet oftere kommer fra husholdninger som har betydelig mer inntekt og tilhører høyere inntektskvintil enn gradsstudenter i Norge. For eksempel, 29 prosent av studentene i utlandet tilhører den høyeste inntektskvintilen mot 18 prosent av studentene i Norge. De utvidete støtteordningene til Lånekassen for gradsstudenter i utlandet er med på å senke den økonomiske vanskelighetsgraden ved å studere utenlands. Lavere eller manglende mulighet for å jobbe ved siden av studiene eller å bo hjemme øker derimot vanskelighetsgraden.

Figur 2.11 Inntekt per forbruksenhet hos gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet det året man fyller 16 år. 2019.

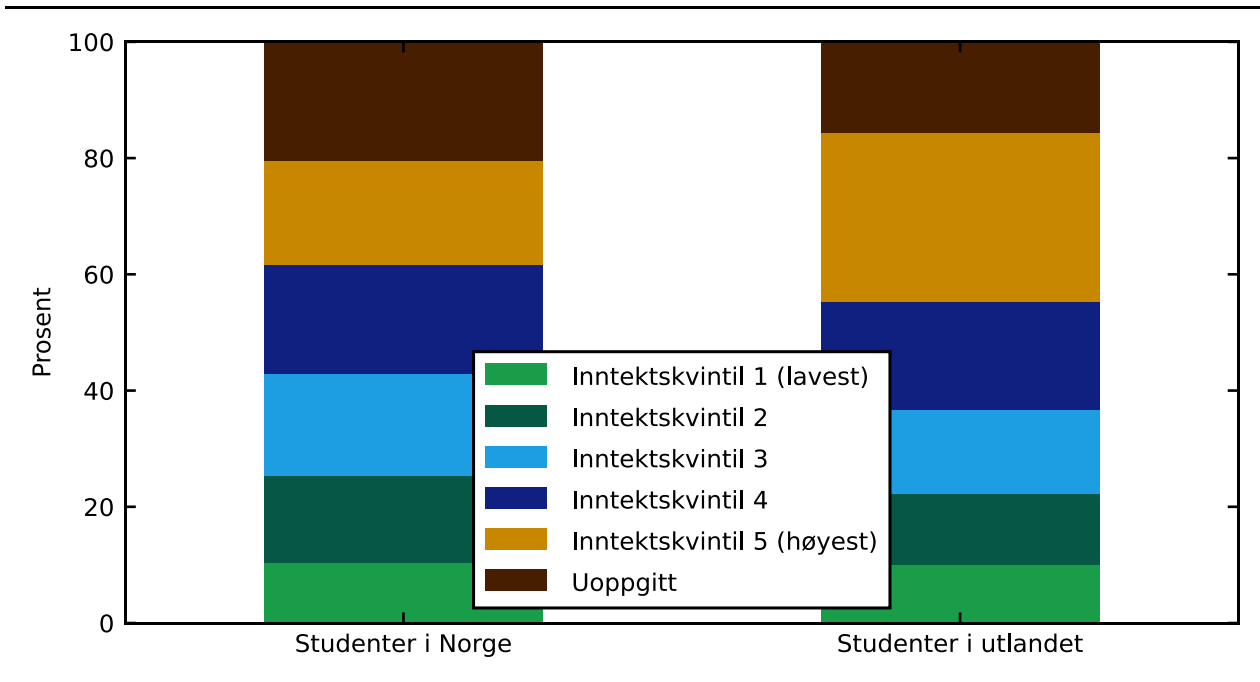
Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Tabell 2.4 Inntekt per forbruksenhet hos gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet det året man fyller 16 år. 2019

Gruppe	Studenter i Norge	Studenter i utlandet
Gjennomsnitt	443 210	548 691
Median	400 099	443 319

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Figur 2.12 Inntektskvintil hos husholdningene gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet det året man fyller 16 år. 2019. Andel

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB). Se tallgrunnlag i tabell A6 (Vedlegg A: Vedleggstabeller fra kapittel 2).

3. Hvem er studentene som drar på utveksling?

I dette kapitlet skal vi vise på ulikheter og likheter mellom norske gradsstudenter og utvekslingsstudenter. Formålet er å indentifisere både sosioøkonomiske og generelle karakteristika.

3.1. Kjennetegn ved studentene med og uten utvekslingsopphold

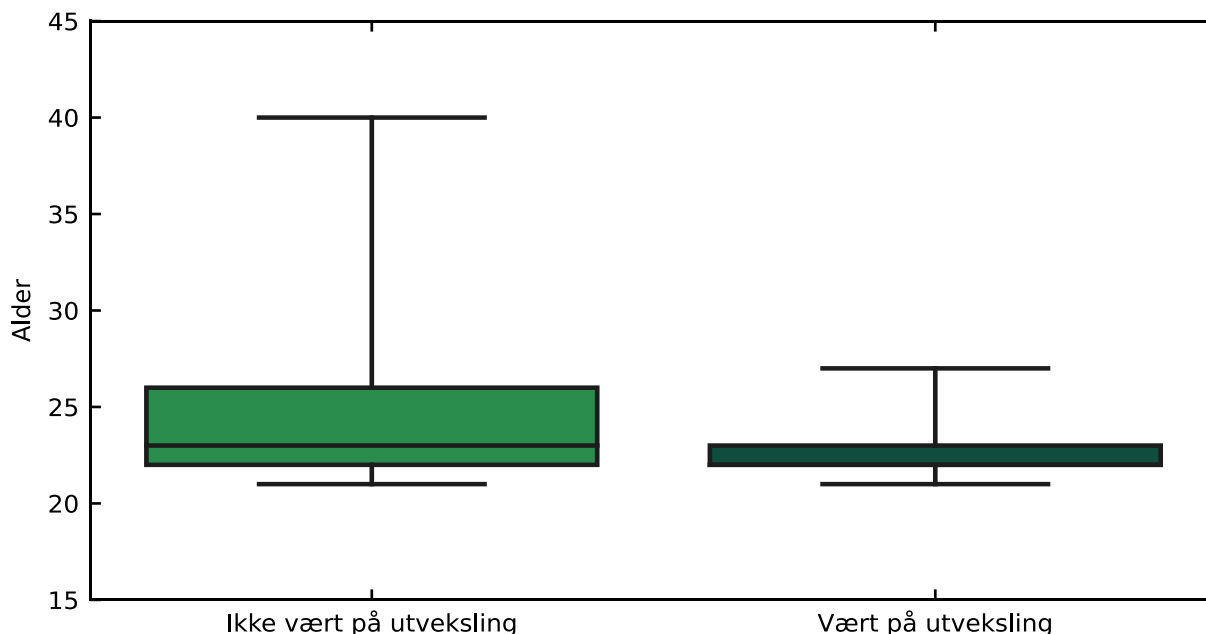
37 310 personer begynte på en treårig bachelorgrad i 2016. Av disse reiste kun 3 182 på utveksling i 3 måneder eller mer, mens hele 34 128 valgte å forbli i Norge under hele utdanningsløpet. Med andre ord dro kun 9 prosent på utveksling i perioden 2016-2019, fordelt på 76 land.

Utvekslingsstudenter er yngre og presterte bedre på videregående enn de som ikke reiser

Figur 3.1 og tabell 3.1 viser at det er aldersforskjeller mellom studentene som ikke drar på utveksling og de som drar på utveksling, men det er likevel mindre forskjeller i alder mellom disse, enn studentene som tar hele graden i utlandet (figur 2.1). Utvekslingsstudentene faller en plass mellom studentene i Norge og i utlandet med en gjennomsnittsalder på 22,9 år. At de yngste studentene i størst grad reiser på utveksling kan ha sammenheng med livssituasjon. Eldre studenter kan være etablerte med familie, noe som kan gjøre det vanskeligere å ta et semester i utlandet. 63 prosent av de som har vært på utveksling er mellom 22 og 24 år sammenlignet med 48 prosent av de som ikke har vært på utveksling (tabell 3.2). Aldersgruppene fra 25 år og oppover er betydelig mindre hos de som har vært enn de som ikke har vært på utveksling.

Siden vi ser på perioden 2016-2019, har vi valgt å sette alderen basert på 01.01.2018. Dette er fordi dette er det året flest dro på utveksling, og vil dermed gi de mest nøyaktige tallene.

Figur 3.1 Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter alder og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Tabell 3.1 Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter alder og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019

Gruppe	Ikke vært på utveksling	Vært på utveksling
Gjennomsnitt	25,2	22,9
Median	23,0	22,0
Standardavvik	6,5	2,8

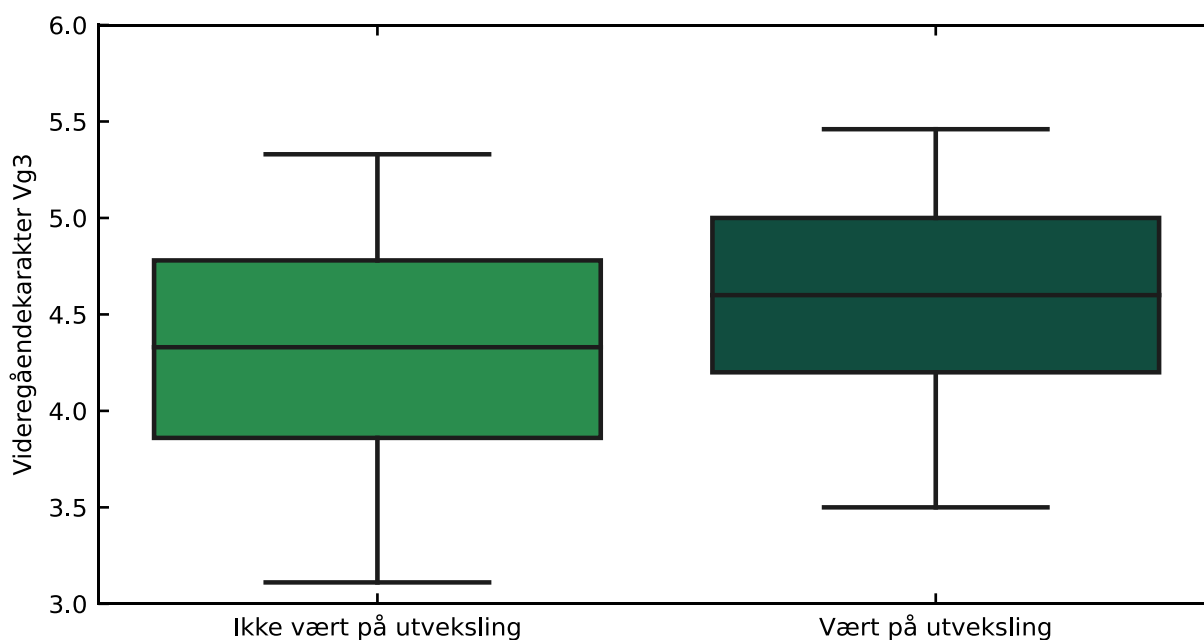
Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Tabell 3.2 Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter aldersgruppe og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019. Andel

Gruppe	Ikke vært på utveksling	Vært på utveksling
21 år og yngre	21,4	23,9
22-24 år	47,8	63,3
25-29 år	16,4	10,6
30-44 år	11,2	1,9
45 år og eldre	3,2	0,3

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

I likhet med studentene i utlandet (figur 2.2 og tabell 2.3), presterte også de som dro på utveksling (figur 3.2 og tabell 3.3) bedre på enn de som forble i Norge. Faktisk oppnådde utvekslingsstudentene høyest gjennomsnittlig videregående karakter (4,56) av alle tett etterfulgt av utenlandsstudentene (4,54). Median videregående karakter er lik mellom utvekslings- og utenlandsstudentene (4,6).

Figur 3.2 Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter videregående karakter og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Tabell 3.3 Nye studenter ved treårige bachelorstudenter i Norge i 2016, etter videregående karakter og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019. Andel

Gruppe	Ikke vært på utveksling	Vært på utveksling
Gjennomsnitt	4,29	4,56
Median	4,33	4,60
Standardavvik	0,69	0,60

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Flere kvinner drar på utveksling enn menn

Kvinneandelen blant de som har vært på utveksling er svært høy, med 66 prosent mot 57 prosent hos de som ikke har vært. En høyere prosentandel kvinner vil også trekke opp videregående karakter ytterligere. (SSB, 2017). Dette kan muligens forklare hvorfor utvekslingsstudentene er de som i gjennomsnitt presterte best på videregående.

Figur 3.3 Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter kjønn og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019. Andel

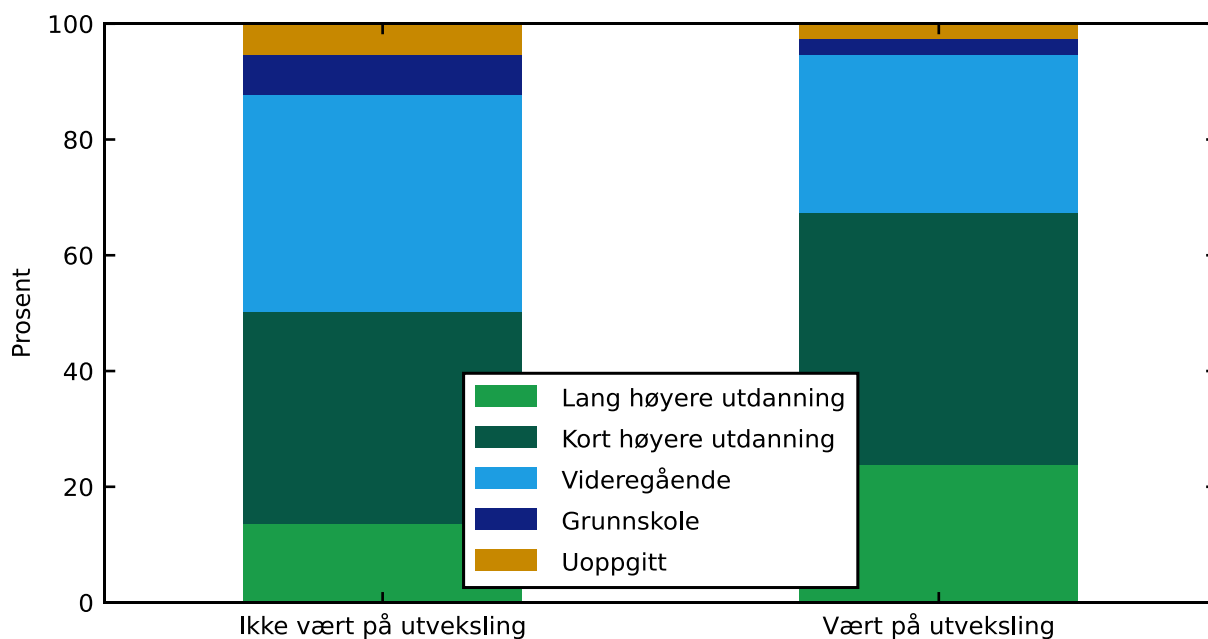

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB). Se tallgrunnlag i tabell B1 (Vedlegg B: Vedleggstabeller fra kapittel 3).

Utsvekslingsstudenter har høyere andel foreldre med høy utdanning

Det er klart fra figur 3.4 at det er store forskjeller i foreldrenes utdanningsnivå mellom studenter som drar på utveksling eller ikke. Utsvekslingsstudentene har oftere foreldre med høyere utdanning, da spesielt lang høyere utdanning, som for eksempel master. De har også sjeldnere foreldre med kun videregående- og grunnskoleutdanning. Nærmere 7 av 10 utvekslingsstudenter har foreldre med høyere utdanning fra universiteter og høyskoler. Samme andel hos studentene som ikke reiser på utveksling er 1 av 2 (50 prosent).

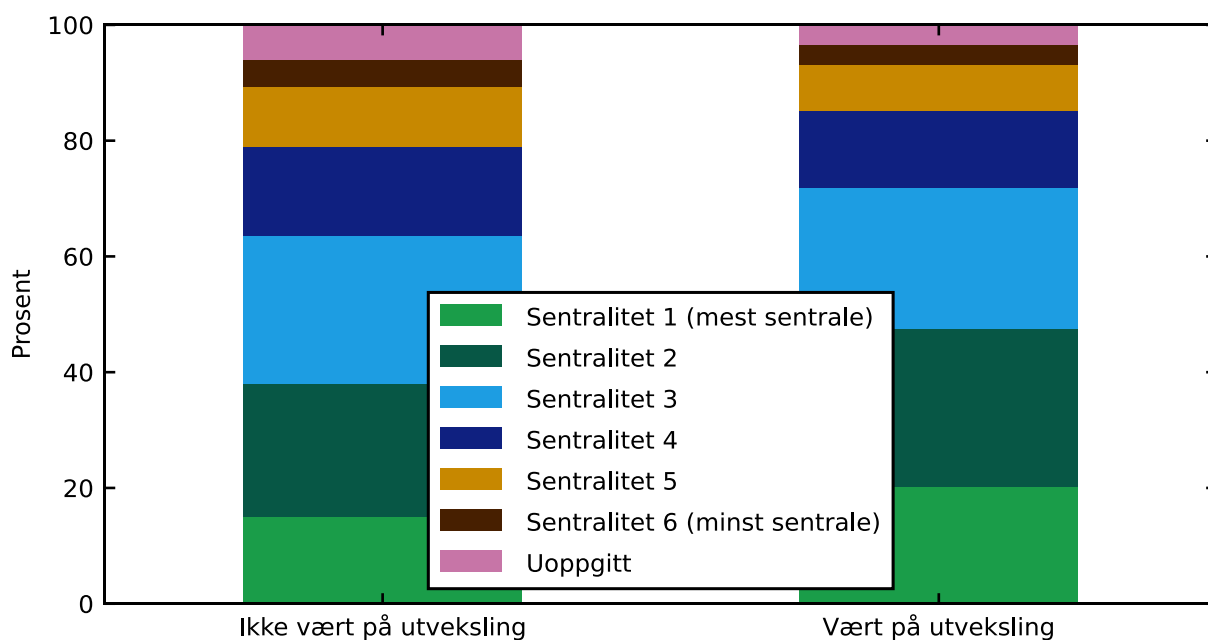
Figur 3.4 Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter foreldrenes utdanningsnivå og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019. Andel

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB). Se tallgrunnlag i tabell B2 (Vedlegg B: Vedleggstabeller fra kapittel 3).

Figur 3.5 viser at det er noen forskjeller mellom de som har vært på og de som ikke har vært på utveksling når det gjelder hvor sentralt man har vokst opp, målt gjennom hvilken kommune man bodde i da man var 16 år. Det er en større andel blant de som har vært på utveksling som kommer fra sentralitet 1 og sentralitet 2, mens det er en mindre andel som kommer fra de gjenværende sentralitetene.

Figur 3.5 Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter sentralitet på oppvekstkommune blant og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019. Andel

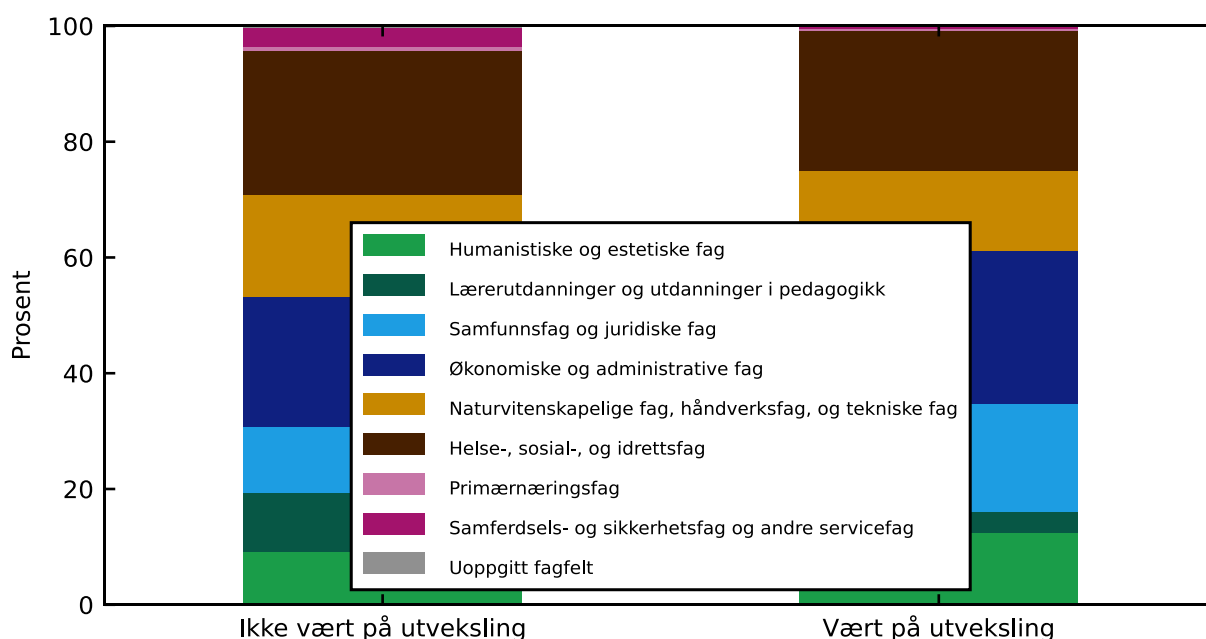

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB). Se tallgrunnlag i tabell B3 (Vedlegg B: Vedleggstabeller fra kapittel 3).

Flest studenter innenfor helse-, sosial-, og idrettsfag

26 prosent av de som drar på utveksling studerer innenfor fagfeltet økonomiske og administrative fag (figur 3.5). Bortsett fra økonomiske og administrative fag, drar studenter innenfor fagfeltene humanistiske og estetiske fag samt samfunnsfag og juridiske fag oftere på utveksling, mens studenter innen gjenværende fagfeltene drar sjeldnere på utveksling. Fagfeltet lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk skiller seg mest ut fordi kun 3 prosent drar på utveksling mot 10 prosent som ikke drar. Studenter innenfor primærnæringsfag er sjeldnest blant begge gruppene.

Figur 3.6 Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter fagfelt og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019. Andel

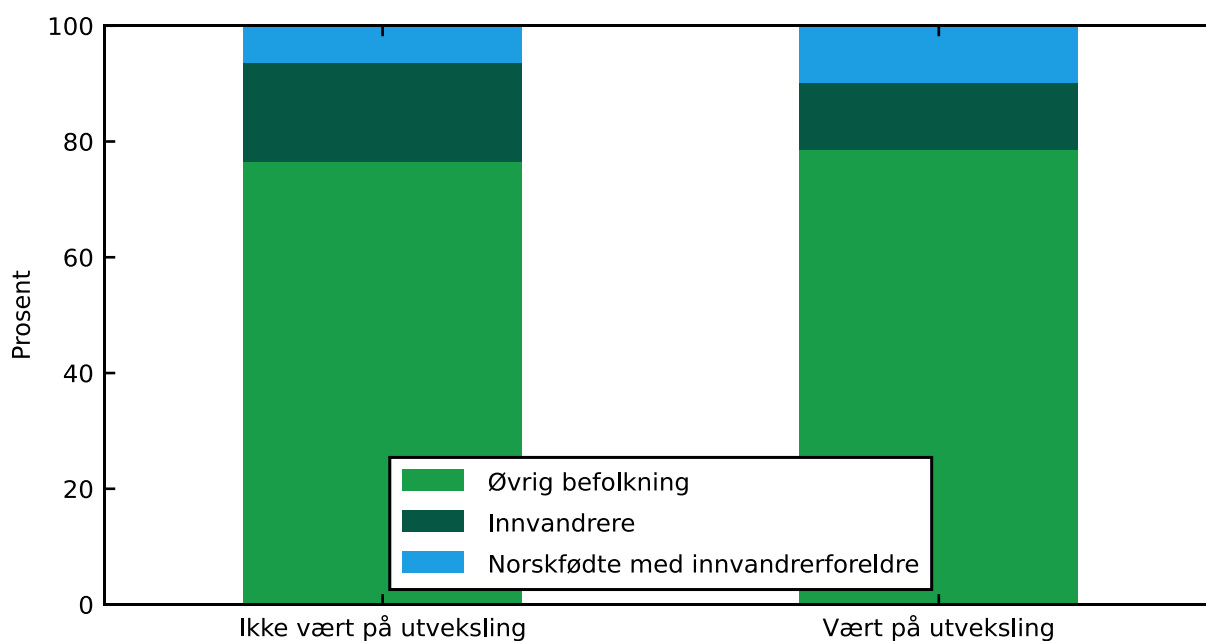

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB). Se tallgrunnlag i tabell B4 (Vedlegg B: Vedleggstabeller fra kapittel 3).

Størst andel fra øvrig befolkning som reiser på utveksling

Figur 3.7 viser at øvrig befolkning utgjør henholdsvis 79 og 76 prosent av de som har vært og de som ikke har vært på utveksling. Videre utgjør innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre de gjenværende 11 og 10 prosentene av de som har vært på utveksling og tilsvarende 17 og 6 prosent av de som ikke har vært på utveksling. Utvekslingsstudentene har den laveste andelen innvandrere (11 prosent) av alle gruppene i denne rapporten.

Figur 3.7 Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter innvandringskategori og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019. Andel

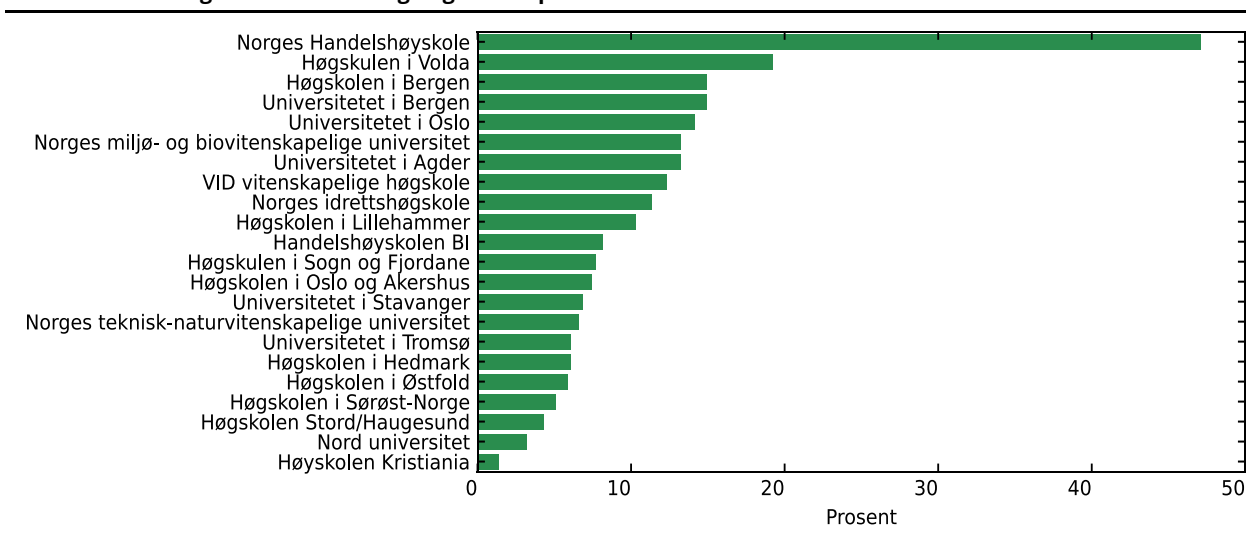
Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB). Se tallgrunnlag i tabell B5 (Vedlegg B: Vedleggstabeller fra kapittel 3).

Utsvekslingsandelen varierer mellom 47 og 1 prosent

Figur 3.8 viser at det er vanligere med utveksling fra enkelte utdanningsinstitusjoner enn andre. 47 prosent av studentene ved Norges Handelshøyskole (NHH) drar på utveksling, mens bare 7 prosent av studentene ved Norges teknisk-vitenskapelige universitet (NTNU) gjør det samme. Faktisk er topp tre bare høyskoler: NHH, HVO (Høgskolen i Volda), og HiB (Høgskolen i Bergen). Husk at vi her ser til studenter som begynte på en bachelorutdanning ved disse institusjonene i 2016. Universitetet i Bergen (UiB) og Universitetet i Oslo (UiO) er de universitetene med høyest prosentandel bachelorstudenter som drar på utveksling med henholdsvis 15 og 14 prosent. Det at NHH er på topp kan sees i sammenheng med figur 3.5 hvor økonomiske og administrative fag er det mest populære fagfeltet blant utvekslingsstudentene.

Merk at institusjonene er basert på navn fra 2016 og dermed ikke inkluderer endringer i form av sammen-
slåinger i etterkant. Dette er fordi man følger treårige bachelorstudenter som startet i 2016, frem til 2019.

Figur 3.8 Prosentandel av nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016 på utveksling ved utvalgte universiteter og høyskoler i perioden 2016-2019. Andel

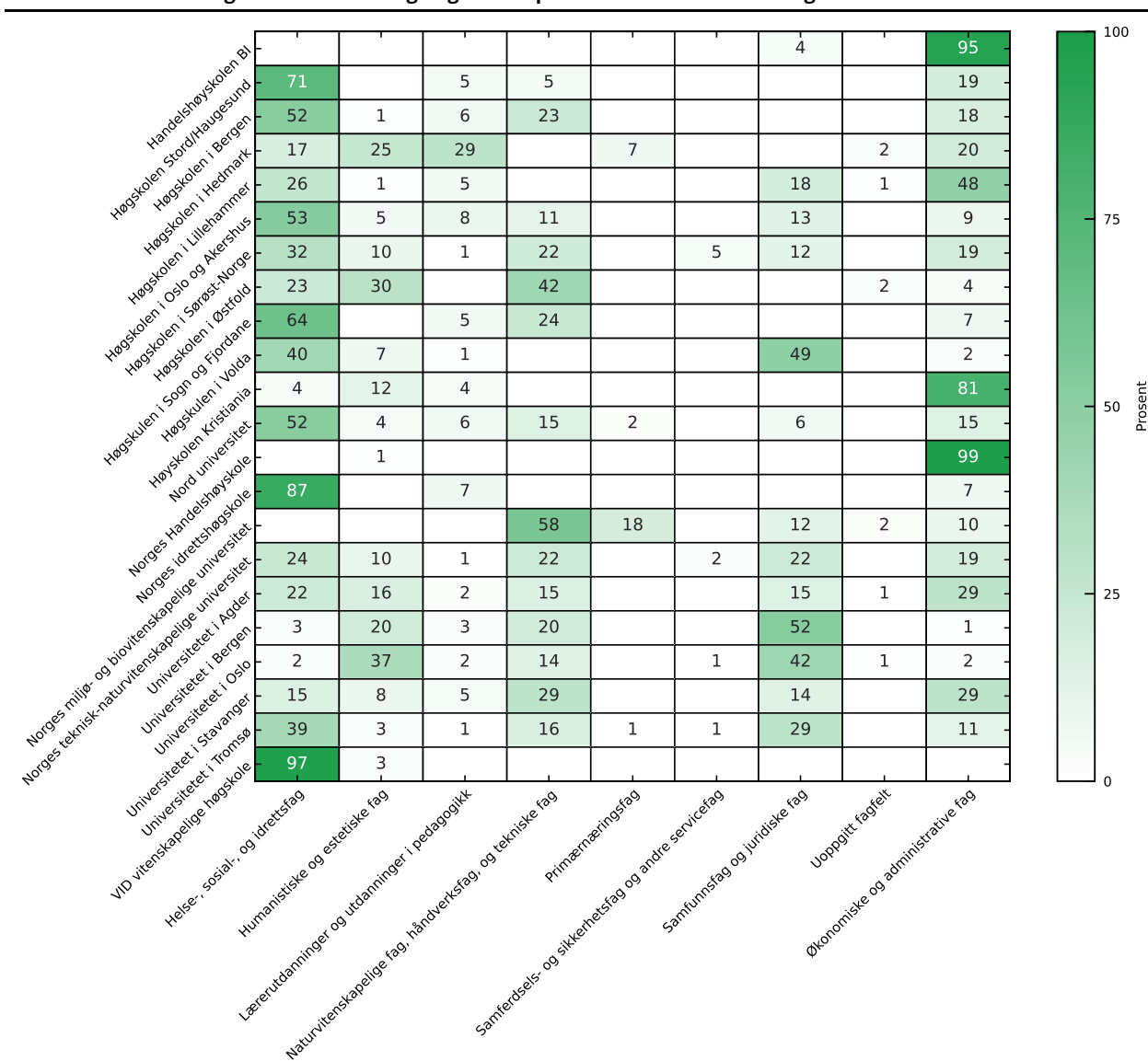

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB). Se tallgrunnlag i tabell B6 (Vedlegg B: Vedleggstabeller fra kapittel 3).

Figur 3.9 gir en oversikt over tallgrunnlaget fra figur 3.8 fordelt på fagfelt i tillegg. Det er store variasjoner mellom hvilke fagfelt utvekslingsstudentene fra de forskjellige institusjonene tilhører. For eksempel studerte 99 prosent av utvekslingsstudentene ved Norges handelshøyskole (NHH) innenfor økonomiske og administrative fag. Hos Universitetet i Oslo (UiO) og Universitetet i Bergen (UiB) består studentmassen på utveksling hovedsakelig av studenter innen samfunnsfag og juridiske fag med henholdsvis 43 og 52 prosent. Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) har flest utvekslingsstudenter innenfor naturvitenskapelige fag, håndverksfag, og tekniske fag med 59 prosent. Overraskende er det muligens at det er en større prosentandel innenfor helse-, sosial-, og idrettsfag (24 prosent) enn naturvitenskapelige fag, håndverksfag, og tekniske fag (22 prosent) ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).

Merk at alle fargedigrammene ikke inneholder tallverdier som er mindre enn 1. Tallverdiene i hver rad utgjør totalt 100, men på grunn av avrundinger blir kanskje ikke total summen 100 vist med tall.

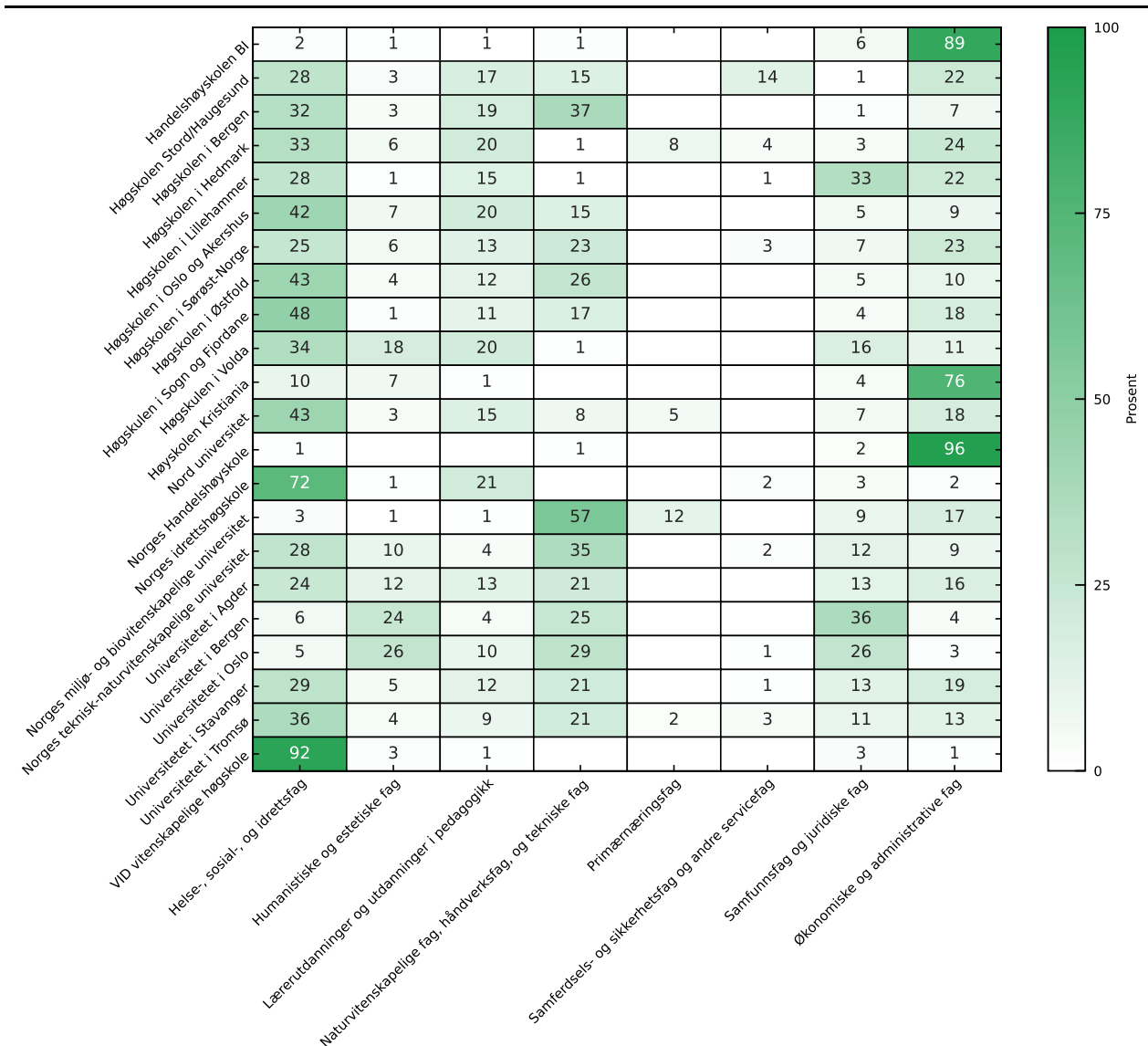
Figur 3.9 Prosentandel av nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016 med utvekslingsopphold ved utvalgte universiteter og høyskoler i perioden 2016-2019 etter fagfelt. Andel

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Figur 3.10 minner om figur 3.9, men gir en oversikt over fagfeltfordelingen til studentene uten utvekslingsopphold. Hovedtrekkene er nokså like, men det er noen forskjeller. For eksempel, ser man at andelen studenter innenfor fagfeltet lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk er fordelt forskjellig blant de med og de uten utvekslingsopphold. Dette harmonerer med funn fra spørreundersøkelsen Eurostudent, som viser at studentene innenfor lærerutdanninger oftere rapporterer at utveksling ikke passer inn i studieprogrammet (Keute et al., 2018).

Figur 3.10 Prosentandel av nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016 uten utvekslingsopphold ved utvalgte universiteter og høyskoler i perioden 2016-2019 etter fagfelt. Andel

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Flere blant dem som fullfører på normert tid på utveksling

13 prosent av de treårige bachelorstudentene som fullførte på normert tid dro på utveksling mot 9 prosent av de som ikke fullførte på normert tid. En slik forskjell finner vi for de aller fleste lærestedene, og dette indikerer at de som drar på utveksling oftere fullfører studiene sine på normert tid.

Tabell 3.4 Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter fullføring og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019. Andel

Gruppe	Ikke vært på utveksling	Vært på utveksling
Fullført på normert tid	87,1	12,9
Resten	91,5	8,5

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

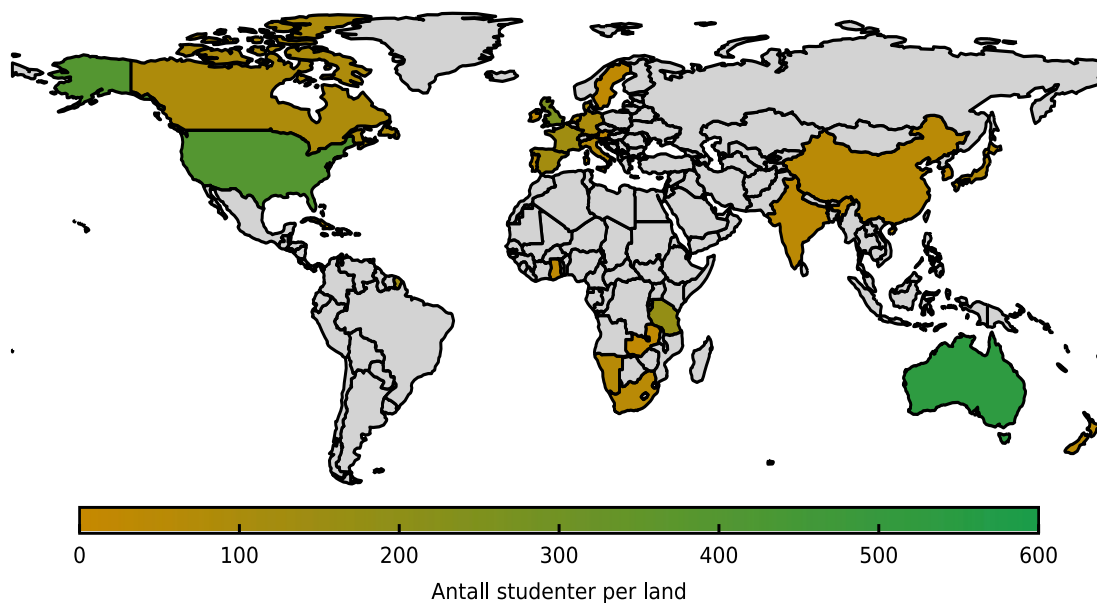
Australia, USA, og Storbritannia er de mest populære landene for utvekslingsstudentene

Figur 3.11 viser at de tre landene med høyest antall utvekslingsstudenter er Australia (532), USA (399), og Storbritannia (260) blant 69 andre land. Sammenlignet med utenlandsstudentene (figur

2.8), er Danmark byttet ut med Australia, mens USA og Storbritannia fortsatt er blant topp tre land hva angår antall studenter i utlandet og utvekslingsstudenter.

Merk at det er mindre enn 76 land representert på figurkartene nedenfor. Dette er fordi kartene er begrenset til å kun vise land hvor det er registrert mer enn 25 utvekslingsstudenter.

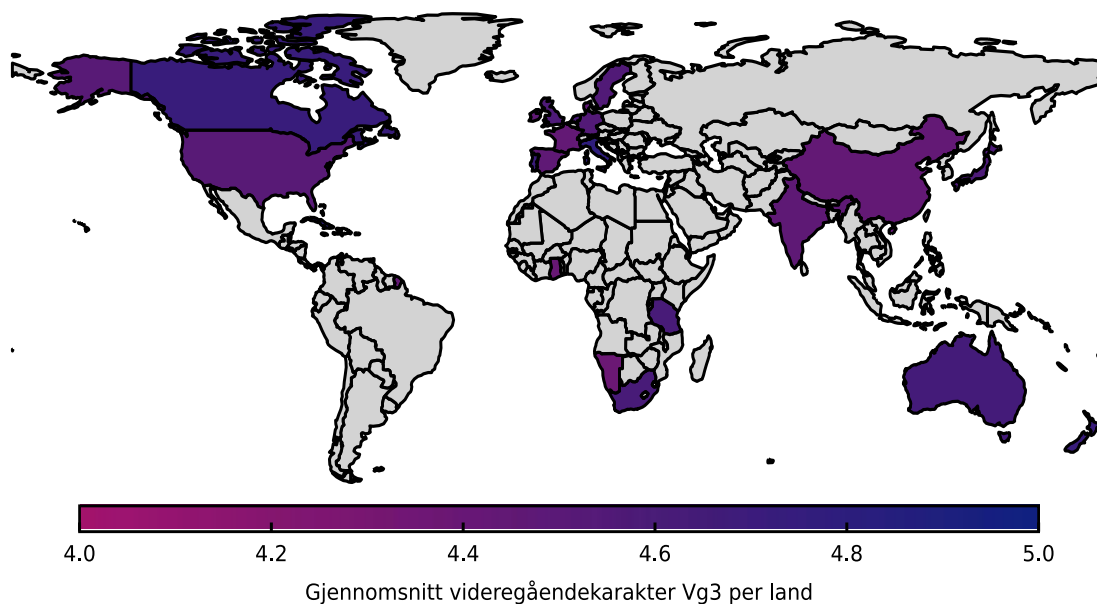
Figur 3.11 Antall nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016 i perioden 2016-2019

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Figur 3.12 viser gjennomsnittlig videregående karakter Vg3 hos norske utvekslingsstudenter per land. Sammenlignet med gradsstudentene i utlandet (figur 2.9) er spredningen mindre, og dermed også forskjellene mellom landene og regionene mindre for utvekslingsstudentene.

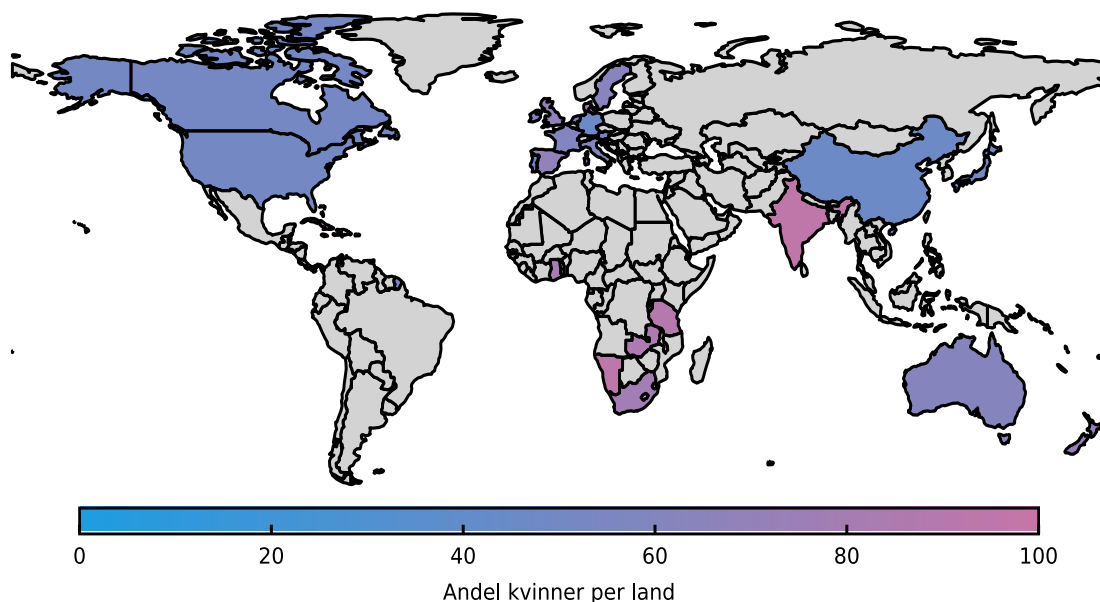
Figur 3.12 Gjennomsnitt videregående karakter til nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i perioden 2016-2019

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Figur 3.13 viser at det er tre land hvor det er flere menn enn kvinner på utveksling: Tyskland, Portugal og Kina. Tyskland er det eneste mannsdominerte landet uavhengig av om man er gradsstudent i utlandet eller utvekslingsstudent. NHH har ifølge figur 2.8 størst prosentandel studenter som drar på utveksling, men trosser figur 2.3 og 3.2 i den forstand at det er 134 menn mot 93 kvinner på utveksling, som utgjør en prosentandel kvinner på 41 prosent.

Figur 3.13 Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter kvinneandel i perioden 2016-2019. Andel

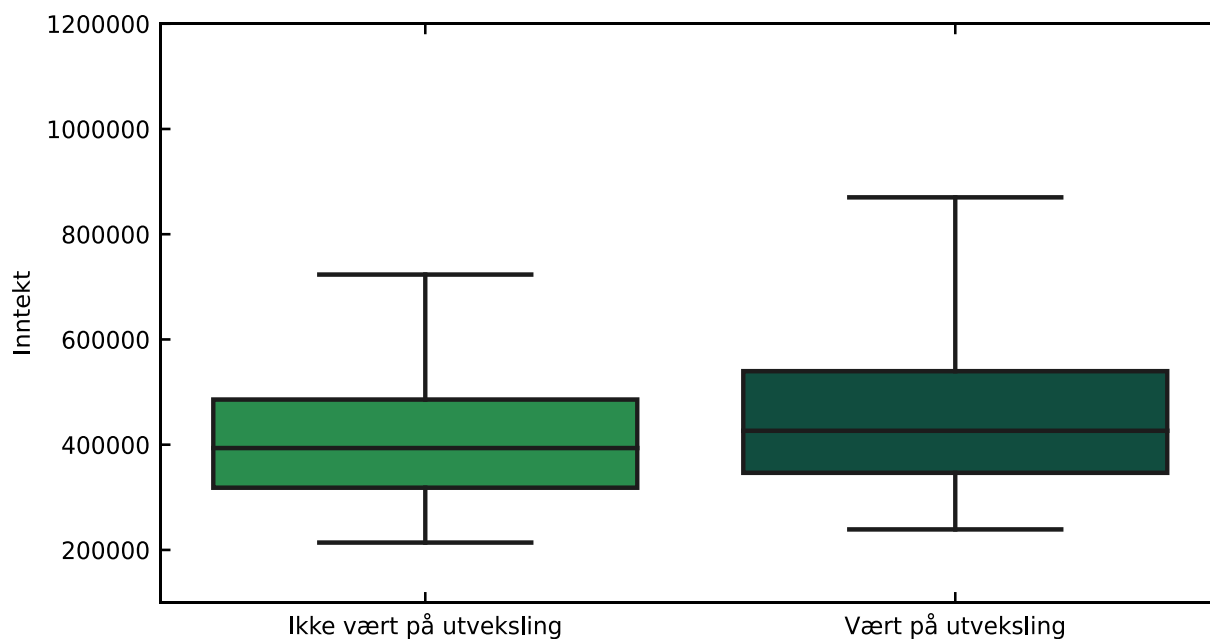

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Høyere husholdningsinntekt blant utvekslingsstudenter

Som for gradsstudier i utlandet er økonomi også en faktor som kan bidra til å avgjøre om man dra på utveksling eller ikke (figur 3.14 og 3.15). Det fremgår av figur 3.14 og 3.15 at de som har vært på utveksling oftere kommer fra økonomisk sterkere husholdninger enn de som ikke har vært på utveksling. 29 prosent av de som har vært på utveksling den høyeste inntektskvintilen (inntektskvintil 5) sammenlignet med 18 prosent av de som ikke har vært på utveksling. Forskjellene mellom de (24 prosent) med og de uten (20 prosent) utvekslingsopphold er mindre for det nest høyeste inntektskvintilen (inntektskvintil 4). Tross disse funnene, er Norge blant de landene med størst andel studenter som finansierer utvekslingsopphold ved offentlig studiestøtte, og lavest andel som bruker midler fra foreldre eller EU-stipend i Europa (Andresen & Keute, 2021). Samtidig oppgir 60 og 55 prosent at økt økonomisk belastning og tap av mulighet til å ha betalt arbeid som store hindringer for et utenlandsopphold (Eurostudent 7, 2019). Spesielt sistnevnte skiller seg ut i en nordisk sammenheng med unntak av Island.

Figur 3.14 Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter inntekt per forbruksenhet i perioden 2016-2019

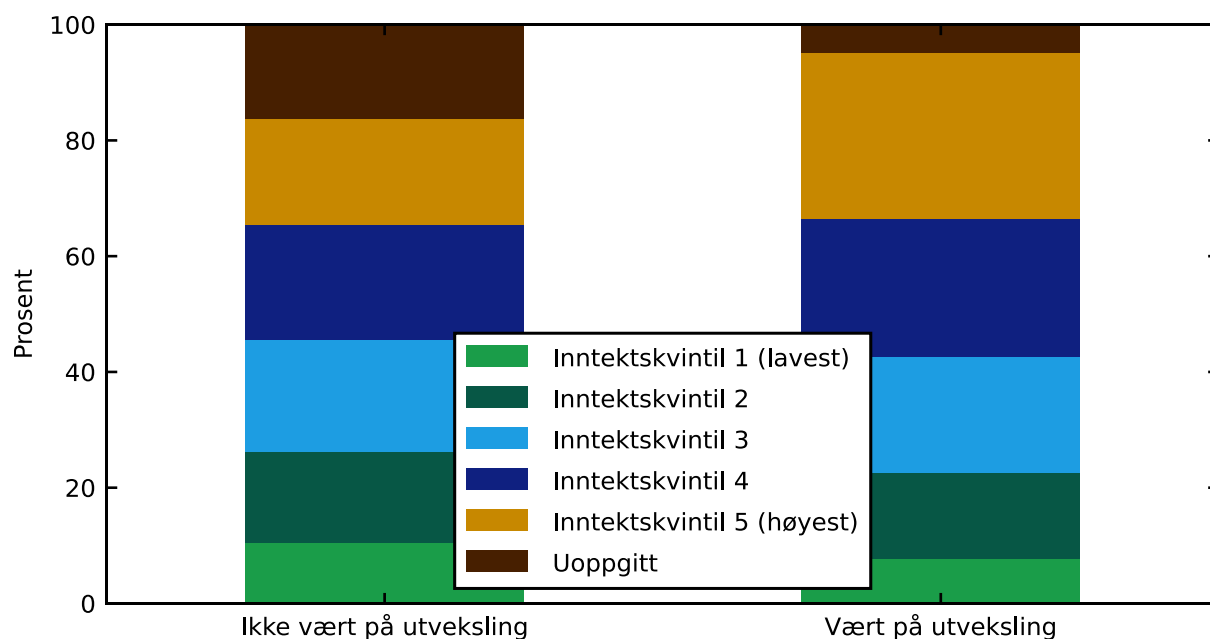
Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Tabell 3.5 Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter inntekt per forbruksenhet i perioden 2016-2019.

Gruppe	Ikke vært på utveksling	Vært på utveksling
Gjennomsnitt	425 743	485 520
Median	393 615	426 441

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Figur 3.15 Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter inntektskvintil i perioden 2016-2019. Andel

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB). Se tallgrunnlag i tabell B7 (Vedlegg B: Vedleggstabeller fra kapittel 3).

4. Avsluttende diskusjon

4.1. Generelle kjennetegn

Studenter som reiser utenlands, enten på kort sikt eller over flere år, har trolig en bakgrunn som gjør dem tilbøyelige til å gjøre nettopp det. De som studerer i utlandet har flere fellestrekk, og skiller seg også samtidig fra de som studerer hele utdanningen sin i Norge. Å studere utenlands er skaper en økonomisk merkostnad tross utvidete støtteordninger. Vi har sett tegn til at den økonomiske bakgrunnen til studentene kan påvirke muligheten til å studere utenlands. Valget om å studere i utlandet kan også være avhengig av personlige preferanser og tilpasningsevner til en ny kultur, regler, og språk. Disse personlige aspektene kan vanskelig tallfestes fra registerdata. Det finnes imidlertid spørreundersøkelser som tallfester noen av bekymringene og hindringene ved utenlandsopphold, hvor økonomiske og sosiale grunner veier tyngst (Keute et al., 2018). Det er heller ikke en selvfølge at en grad fra utlandet blir godkjent i Norge. Terskelen for å ta hele utdanningen i utlandet er trolig høyere enn å dra på et utvekslingsopphold, og utveksling kan være mer attraktivt på grunn av kortere varighet, mindre lån, og mindre risiko hva gjelder fullføring og godkjenning av endelig utdanning. Mange drar på utveksling sammen med andre medstudenter, som også kan gjøre overgangen enklere. Likevel er man langt unna det politiske målet om at halvparten av studentene skal ha et utenlandsopphold i løpet av studiene.

Større andel blant de med foreldre med høyt utdanningsnivå drar utenlands

Det er sosioøkonomiske forskjeller mellom studenter i Norge, i utlandet, og utvekslingsstudenter når man ser på foreldrenes utdanningsnivå, hvor sentralt man har vokst opp, og innvandringskategori. Gradsstudenter i utlandet utmerker seg i særlig grad med høyest andel foreldrene med lang høyere utdanning, de kommer i stor grad fra mer sentrale strøk, og er oftere innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre. Gradsstudenter i Norge har derimot nest minst andel foreldre med lang høyere utdanning, kommer i oftere fra mindre sentrale strøk, og er sjeldnere innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre enn de i utlandet. Studenter med utvekslingsopphold har lavest andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, men plasserer seg ellers mellom gradsstudentgruppene hva angår foreldrenes utdanningsnivå og sentralitet.

Flest studenter innenfor fagfeltet helse-, sosial-, og idrettsfag ved norske institusjoner

Kun 12 prosent av utenlandsstudentene (figur 2.6) studerer helse-, sosial-, og idrettsfag, mens hele 24 eller 25 prosent av de andre gruppene (figur 2.6 og figur 3.6) tilhører dette fagfeltet. Det er naturlig at prosentandelene innen fagfelt samsvarer i stor grad for studentene i Norge og utvekslingsstudentene. Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk skiller seg ut ved å omfatte 11 og 1 prosent av studentene i Norge og i utlandet, samt 10 og 3 prosent av de som ikke har vært og de som har vært på utveksling. Det er altså en større andel av disse studentene i Norge enn i utlandet eller på utveksling. Dette kan henge sammen med at det oftere er obligatorisk praksis innen disse fagfeltene som muligens begrenser utvekslingsmulighetene. Samfunnsfag og juridiske fag samt økonomiske og administrative fag er motsatt, i den forstand at det er flere som har vært på utveksling (19 og 26 prosent) enn som forble i Norge (11 og 22 prosent). Økonomiske og administrative fag er det mest populære fagfeltet blant utenlandsstudentene (24 prosent) og utvekslingsstudentene (26 prosent), og nest mest blant studentene i Norge (21 prosent) og de uten utvekslingsopphold (22 prosent). Naturvitenskapelige fag, håndverksfag, og tekniske fag har derimot færre med (14 prosent) enn uten (18 prosent) utvekslingsopphold. Det er også interessant at det er en like stor andel gradsstudenter i Norge og i utlandet tilhørende dette fagfeltet (18 prosent).

Flest utvekslingsstudenter ved NHH

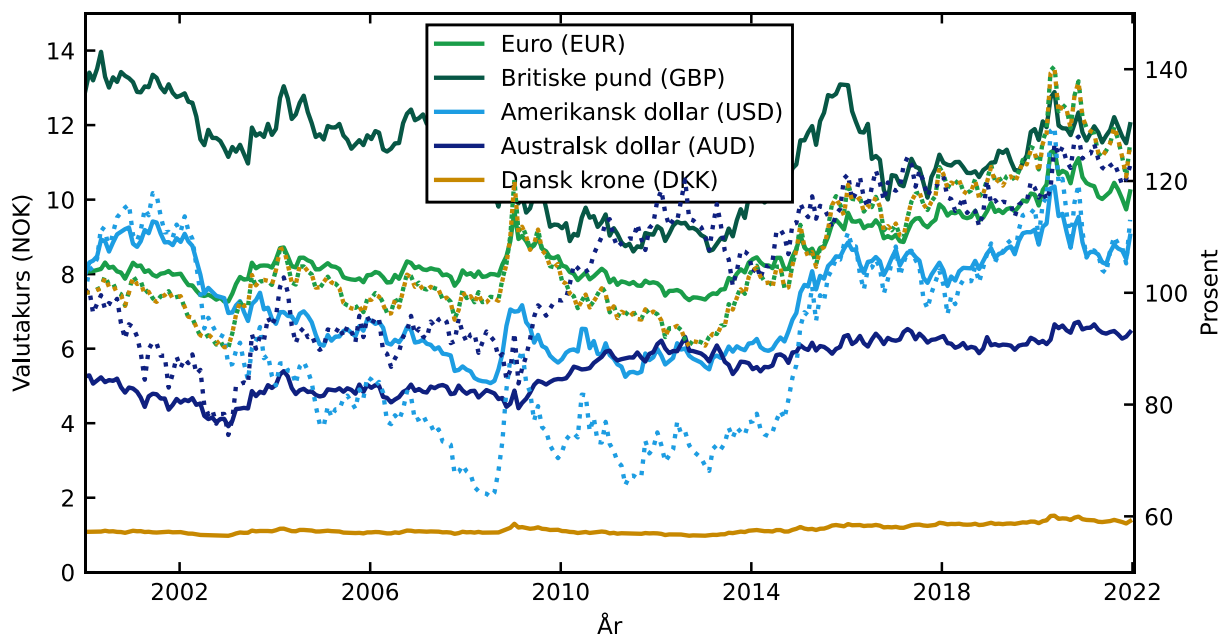
47 prosent av studentene ved NHH drar på utveksling som er 28 prosent høyere enn HVO som er nestemann på lista med 19 prosent (figur 3.8). Bortimot alle utvekslingsstudentene ved disse høgskolene tilhører økonomiske og administrative fag. Til tross for at studenter som tilhører dette fagfeltet drar oftere på utveksling, er det fortsatt en veldig høy andel sammenlignet med resten.

Flest studenter i USA og Storbritannia

Storbritannia, USA, og Danmark (figur 2.8) har flest utenlandsstudenter fra Norge, mens Australia, USA, og Storbritannia (figur 3.11) har flest utvekslingsstudenter. USA og Storbritannia er felles for begge gruppene. Noe av årsaken til at nettopp disse landene er mest populære kan være knyttet til språk. Det er mer nærliggende å studere i land hvor det ikke er språklige barrierer. Tross at figur 2.3 og 3.3 viser at kvinneandelen blant gradsstudenter i utlandet og utvekslingsstudenter er større enn hos gradsstudenter i Norge og studenter uten utvekslingsopphold, er det noen få land hvor flertallet av studentene fra Norge er menn (figur 2.10 og 3.12). Sveits og Tyskland er de eneste landene som er mannsdominert uavhengig av gruppe.

Nedgangen i gradsstudenter i utlandet (figur 1.1) kan også ses i lys av at den norske kronen (NOK) har tapt verdi (figur 4.3). Heltrukne linjer er valutaverdiene i forhold til NOK, mens stiplede linjer er endringer i forhold til initialverdien ved 01.01.2000. NOK styrket seg sammenlignet med Euro (EUR), Britiske pund (GBP), Amerikansk dollar (USD), og Dansk krone (DKK) mellom 2009 og 2014 som kan ha en sammenheng med økningen av studenter i utlandet i tilsvarende tidsperiode (figur 1.1). Australsk dollar (AUD) har kontinuerlig styrket seg i fra 2000 til 2022. Merk at Danmark fører en fast valutakurspolitikk mot euroen som betyr at verdien av DKK holdes stabil mot EUR. Figur 4.1 sett i lys av figur 2.11, 2.12, 3.14, og 3.15 gir en klar indikasjon på at økonomi påvirker vurderinger knyttet til å studere utenlands både som gradsstudent og utvekslingsstudent.

Figur 4.1 Valutakurser og tilhørende valutakursendringer fra 2000 til 2022

Kilde: Norges Bank (NB).

Referanser

- Andresen, S. M. H. & Keute, A.-L. (2021). Offentlig studiestøtte spiller en avgjørende rolle i finansiering av utvekslingsopphold. Hentet fra <https://www.ssb.no/utdanning/hoyere-utdanning/artikler/offentlig-studiestotte-spiller-en-avgjorende-rolle-i-finansieringen-av-utvekslingsopphold>.
- Ekren, R. & Arnesen, H. S. (2022). Hvordan påvirker foreldres utdanning og inntekt barnas karakter? Hentet fra <https://www.ssb.no/utdanning/grunnskoler/statistikk/karakterer-ved-avsluttet-grunnskole/artikler/hvordan-pavirker-foreldres-utdanning-og-inntekt-barnas-karakterer#:~:text=Ser%20vi%20p%C3%A5%20grunnskolepoengene%20i,blant%20de%20som%20tjener%20mest>. Statistisk sentralbyrå (SSB).
- Eurostudent 7. (2019). International student mobility, Enrolment abroad, Obstacles: Students who do not plan an enrolment abroad.
- Fredborg, E. (2023). Lavere andel fra distriktet tar høyere utdanning. Hentet fra <https://www.ssb.no/utdanning/hoyere-utdanning/artikler/lavere-andel-fra-distriktet-tar-hoyere-utdanning>. Statistisk sentralbyrå (SSB).
- Norges offentlige utredninger (NOU). (2020). Ny lov om universiteter og høyskoler (NOU 2020:3).
- Høydahl, E. (2020). Sentralitetsindeksen: Oppdatering med 2020-kommuner. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/sentralitetsindeksen.oppdatering-med-2020-kommuner>. Statistisk sentralbyrå (SSB).
- Keute, A.-L., Steffensen, K., & Stenvoll, D. (2018). Hva hindrer studenter i å dra på utveksling? Hentet fra <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/studieopphold-i-utlandet>. Statistisk sentralbyrå (SSB).
- Statistisk sentralbyrå (SSB). (2017). Guttene havner bakpå. Hentet fra <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/guttene-havner-bakpa#:~:text=Jentenes%20snitt%20til%20standpunkt%20var,norsk%20standpunkt%20var%2016%20prosent>.
- Statistisk sentralbyrå (SSB). (2021a). Tema- og variabelliste for NUDB, med kodelister, 23. november 2021. Hentet fra https://www.ssb.no/a/metadata/nudb_variabeldokumentasjon.htm.
- Statistisk sentralbyrå (SSB). (2022a). Økonomi og levekår for lavinntektsgrupper 2022. Hentet fra <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/inntekt-og-formue/artikler/okonomi-og-levekar-for-lavinntektsgrupper-2022#:~:text=I%202020%20hadde%20i%20alt,og%20personer%20med%20nedsatt%20arbeids-evne>.
- Statistisk sentralbyrå (SSB). (2022b). Endringer i universiteter og høyskoler i Norge. Hentet fra <https://www.ssb.no/utdanning/hoyere-utdanning/artikler/endringer-i-universiteter-og-hogskoler-i-norge>.
- Statistisk sentralbyrå (SSB). (2023a). Fakta om utdanning 2023. Hentet fra <https://www.ssb.no/utdanning/utdanningsniva/artikler/fakta-om-utdanning-2023>.
- Statistisk sentralbyrå (SSB). (2023b). Studenter i høyere utdanning i Norge. Kjønn og fagfelt 2000-2022 [Tabell 05576]. Hentet fra <https://www.ssb.no/statbank/table/05576/>.
- Statistisk sentralbyrå (SSB). (2023c). Studenter fra Norge i høyere utdanning i utlandet. Kjønn, nivå, fagfelt og alder 1999-2022 [Tabell 04473]. Hentet fra <https://www.ssb.no/statbank/table/04473/>.
- Statistisk sentralbyrå (SSB). (2023d). Norsk standard for utdanningsgruppering (NUS). Hentet fra <https://www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/36/>.

Stortingsmelding nr. 16 (2016-2017). (2017). Kultur for kvalitet i høyere utdanning. Hentet fra

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20162017/id2536007/?ch=1>.

Stortingsmelding nr. 7 (2020-2021). (2020). Kultur for kvalitet i høyere utdanning. Hentet fra

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-7-20202021/id2779627/?ch=1>.

Wiggen, K.S. (2019). Studiebarometeret: Rapport 3-2019 – Hva hemmer og fremmer studentutveksling? En analyse av data fra Studiebarometeret 2017. Hentet fra

https://www.nokut.no/globalassets/studiebarometeret/2019/hva-hemmer-og-fremmer-studentutveksling-studiebarometeret_3-2019.pdf.

Vedlegg A: Vedleggstabeller fra kapittel 2

Tabell A1 Kjønn hos gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019

Gruppe	Studenter i Norge	Studenter i utlandet
Menn	54 758	2 987
Kvinner	73 105	4 867
I alt	127 863	7 854

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Tabell A2 Foreldrenes utdanningsnivå blant gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019

Gruppe	Studenter i Norge	Studenter i utlandet
Lang høyere utdanning	19 468	2 349
Kort høyere utdanning	48 712	3 216
Videregående	44 818	1 826
Grunnskole	8 360	270
Uoppgitt	6 505	193
I alt	127 863	7 854

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Tabell A3 Sentralitet på oppvekstkommune blant gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019

Gruppe	Studenter i Norge	Studenter i utlandet
Sentralitet 1	20 613	2 398
Sentralitet 2	30 743	2 043
Sentralitet 3	32 502	1 771
Sentralitet 4	19 315	685
Sentralitet 5	12 376	400
Sentralitet 6	5 703	171
Uoppgitt	6 611	386
I alt	127 863	7 854

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Tabell A4 Fagfelt tilhørighet blant gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019

Gruppe	Studenter i Norge	Studenter i utlandet
Humanistiske og estetiske fag	11 927	1 470
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	14 680	73
Samfunnsfag og juridiske fag	15 126	1 828
Økonomiske og administrative fag	26 411	1 862
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag, og tekniske fag	22 584	1 407
Helse-, sosial-, og idrettsfag	32 166	965
Primærnæringsfag	890	33
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	4 078	20
Uoppgitt fagfelt	1	196
I alt	127 863	7 854

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Tabell A5 Gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet, etter innvandringskategori. 2019

Gruppe	Studenter i Norge	Studenter i utlandet
Øvrig befolkning	96 473	5 135
Innvandrere	22 495	1 584
Norskfødte med innvandrerforeldre	8 895	1 135
I alt	127 863	7 854

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Tabell A6 Inntektskvintil hos husholdningene gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet det året man fyller 16 år. 2019

Gruppe	Studenter i Norge	Studenter i utlandet
Inntektskvintil 1	13 349	785
Inntektskvintil 2	19 003	965
Inntektskvintil 3	22 466	1 134
Inntektskvintil 4	24 055	1 454
Inntektskvintil 5	22 816	2 283
Uoppgitt	26 174	1233
I alt	127 863	7 854

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Vedlegg B: Vedleggstabeller fra kapittel 3

Tabell B1 Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter kjønn og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019

Gruppe	Ikke vært på utveksling	Vært på utveksling
Menn	14 772	1 089
Kvinner	19 356	2 093
I alt	34 128	3 182

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Tabell B2 Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter foreldrenes utdanningsnivå og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019

Gruppe	Ikke vært på utveksling	Vært på utveksling
Lang høyere utdanning	4 634	759
Kort høyere utdanning	12 499	1 386
Videregående	12 802	869
Grunnskole	2 340	84
Uoppgitt	1 853	84
I alt	34 128	3 182

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Tabell B3 Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter sentralitet på oppvekstkommune blant og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019. Andel

Gruppe	Ikke vært på utveksling	Vært på utveksling
Sentralitet 1	5 166	645
Sentralitet 2	7 784	865
Sentralitet 3	8 772	778
Sentralitet 4	5 261	422
Sentralitet 5	3 483	251
Sentralitet 6	1 641	112
Uoppgitt	2 021	109
I alt	34 128	3 182

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Tabell B4 Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter fagfelt og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019

Gruppe	Ikke vært på utveksling	Vært på utveksling
Humanistiske og estetiske fag	3 122	396
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	3 464	110
Samfunnsfag og juridiske fag	3 876	597
Økonomiske og administrative fag	7 577	836
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag, og tekniske fag	6 007	440
Helse-, sosial-, og idrettsfag	8 455	764
Primærnæringsfag	252	15
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	1 119	14
Uoppgitt fagfelt	256	10
I alt	34 128	3 182

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Tabell B5 Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter innvandringskategori og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019

Gruppe	Ikke vært på utveksling	Vært på utveksling
Øvrig befolkning	26 103	2 500
Innvandrere	5 819	367
Norskfødte med innvandrerforeldre	2 206	315
I alt	34 128	3 182

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Tabell B6 Prosentandel av nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016 på utveksling ved utvalgte universiteter og høyskoler i perioden 2016-2019

Gruppe	Ikke vært på utveksling	Vært på utveksling
Høgskulen i Volda (HVO)	357	85
Høgskulen i Sogn og Fjordane (HiSF)	656	55
Høgskolen i Bergen (HiB)	1 098	193
Høgskolen Stork/Haugesund (HSH)	464	21
Universitet i Stavanger (UiS)	1 453	107
Universitet i Agder (UiA)	1 704	260
Høgskolen i Lillehammer (HiL)	798	92
Høgskolen i Hedmark (HH)	914	59
Høgskolen i Østfold (HiØ)	912	57
Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA)	2 783	225
Handelshøyskolen BI (BI)	2 850	253
Høyskolen i Kristiania (HK)	1 814	26
Norges idrettshøgskole (NIH)	117	15
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)	4 110	292
Universitetet i Tromsø (UiT)	2 031	132
Universitetet i Oslo (UiO)	2 250	371
Universitetet i Bergen (UiB)	1 534	269
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU)	327	50
Norges Handelshøyskole (NHH)	255	227
VID vitenskapelige høyskole (VID)	504	71
Nord universitet (NU)	1 450	48
Høgskolen i Sørøst-Norge (HSN)	2 407	130
Uoppgitt	3 340	144
I alt	34 128	3 182

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).10

Tabell B7 Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter inntektskvintil i perioden 2016-2019

Gruppe	Ikke vært på utveksling	Vært på utveksling
Inntektskvintil 1	3 554	244
Inntektskvintil 2	5 406	478
Inntektskvintil 3	6 567	633
Inntektskvintil 4	6 772	756
Inntektskvintil 5	6 246	918
Uoppgitt	5 583	244
I alt	34 128	3 182

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Figurregister

Figur 1.1	Totalt antall studenter på bachelor- og masternivå etter alle studenter og gradsstudenter i utlandet. 2000-2022	8
Figur 1.2	Sentralitet på de 356 kommunene i Norge per 2021	11
Figur 2.1	Alder hos gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019	13
Figur 2.2	Videregående karakter hos gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019	14
Figur 2.3	Kjønn hos gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019. Andel	15
Figur 2.4	Foreldrenes utdanningsnivå blant gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019. Andel	16
Figur 2.5	Sentralitet på oppvekstkommune blant gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019. Andel	16
Figur 2.6	Fagfelt tilhørighet blant gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019. Andel.....	17
Figur 2.7	Gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet, etter innvandringskategori. 2019. Andel.....	18
Figur 2.8	Antall norske gradsstudenter på bachelornivå i utlandet, etter studieland. 2019	18
Figur 2.9	Gjennomsnittlig videregående karakter til gradsstudenter på bachelornivå i utlandet, etter studieland. 2019	19
Figur 2.10	Kvinnelige gradsstudenter på bachelornivå i utlandet. 2019. Andel	19
Figur 2.11	Inntekt per forbruksenhet hos gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet det året man fyller 16 år. 2019.....	20
Tabell 2.4	Inntekt per forbruksenhet hos gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet det året man fyller 16 år. 2019.....	20
Figur 2.12	Inntektskvintil hos husholdningene gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet det året man fyller 16 år. 2019. Andel.....	21
Figur 3.1	Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter alder og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019.....	22
Figur 3.2	Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter videregående karakter og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016- 2019	23
Figur 3.3	Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter kjønn og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019. Andel.....	24
Figur 3.4	Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter foreldrenes utdanningsnivå og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019. Andel.....	25
Figur 3.5	Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter sentralitet på oppvekstkommune blant og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016- 2019. Andel.....	25
Figur 3.6	Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter fagfelt og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019. Andel	26
Figur 3.7	Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter innvandringskategori og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016- 2019. Andel	27
Figur 3.8	Prosentandel av nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016 på utveksling ved utvalgte universiteter og høyskoler i perioden 2016-2019. Andel.....	28
Figur 3.9	Prosentandel av nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016 med utvekslingsopphold ved utvalgte universiteter og høyskoler i perioden 2016-2019 etter fagfelt. Andel	29

Figur 3.10	Prosentandel av nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016 uten utvekslingsopphold ved utvalgte universiteter og høyskoler i perioden 2016-2019 etter fagfelt. Andel	30
Figur 3.11	Antall nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016 i perioden 2016-2019.	31
Figur 3.12	Gjennomsnitt videregående karakter til nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i perioden 2016-2019	31
Figur 3.13	Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter kvinneandel i perioden 2016-2019. Andel	32
Figur 3.14	Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter inntekt per forbruksenhet i perioden 2016-2019	33
Figur 3.15	Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter inntektskvintil i perioden 2016-2019. Andel	33
Figur 4.3	Valutakurser og tilhørende valutakursendringer fra 2000 til 2022.....	35
Tabell A2	Foreldrenes utdanningsnivå blant gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019	38
Tabell A5	Gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet, etter innvandringskategori. 2019	38
Tabell B2	Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter foreldrenes utdanningsnivå og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019.....	40

Tabellregister

Tabell 2.1	Alder hos gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019	13
Tabell 2.2	Aldersgrupper hos gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019	14
Tabell 2.3	Videregående karakter gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019	14
Tabell 3.1	Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter alder og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019.....	23
Tabell 3.2	Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter aldersgruppe og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019. Andel	23
Tabell 3.3	Nye studenter ved treårige bachelorstudenter i Norge i 2016, etter videregående karakter og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019. Andel	23
Tabell 3.4	Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter fullføring og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019. Andel	30
Tabell 3.5	Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter inntekt per forbruksenhet i perioden 2016-2019.	33
Tabell A1	Kjønn hos gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019	38
Tabell A3	Sentralitet på oppvekstkommune blant gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019.	38
Tabell A4	Fagfelt tilhørighet blant gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet. 2019. ...	38
Tabell A6	Inntektskvintil hos husholdningene gradsstudenter på bachelornivå i Norge og i utlandet det året man fyller 16 år. 2019.	39
Tabell B1	Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter kjønn og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019.....	40
Tabell B3	Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter sentralitet på oppvekstkommune blant og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019. Andel	40
Tabell B4	Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter fagfelt og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019.	40
Tabell B5	Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter innvandringskategori og om de har vært på utvekslingsopphold i perioden 2016-2019.	40
Tabell B6	Prosentandel av nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016 på utveksling ved utvalgte universiteter og høyskoler i perioden 2016-2019.	41
Tabell B7	Nye studenter ved treårige bachelorutdanninger i Norge i 2016, etter inntektskvintil i perioden 2016-2019.	41